

5. osztály

tantárgy		követelmény
magyar nyelv	írásbeli szóbeli	<p>Kommunikáció alapjai</p> <ul style="list-style-type: none"> • a közlési szándéknak megfelelő szókincs, kiejtés (hangsúly, tempó, hangerő stb.), valamint nem nyelvi jelek alkalmazása, testbeszéd típusai • kommunikációs helyzetek ismerete: kapcsolatfelvétel, kérdés, kérés, beszélgetés • a modern írásbeli kapcsolatok (sms, e-mail és levél) <p>Helyesírás és nyelvhelyesség játékosan</p> <ul style="list-style-type: none"> • ábécé, betűrend, szótagolás • az alapvető helyesírási alapelvek (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve) – felismerés szintjén • törekszik az igényes, pontos és helyes fogalmazásra. • tollbamondott szöveg helyesírása • esztétikus, olvasható kézírás • hangutánzó és hangulatfestő szavak • hasonló alakú szavak, ellentétes jelentésű és rokon értelmű szavak, egyjelentésű, többjelentésű és azonos alakú szavak <p>Állandósult szókapcsolatok szólások, szóláshasonlatok, közmondások, szállóigék, köznyelvi metaforák</p> <p>A nyelvi szintek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beszédhang, fonéma, szóelemek, szavak, szóösszetételek • Hangképzés, fonéma, a magánhangzók csoportosítása, • magánhangzótörvények (hangrend, illeszkedés) felismerése • magánhangzók típusai: magas és mély magánhangzók. • hangrend: magas, mély és vegyes hangrendű szavak • mássalhangzók: zöngés, zöngétlen mássalhangzók, egyjegyű, kétjegyű, háromjegyű mássalhangzók • mássalhangzótörvények: részleges hasonulás (zöngésedés, zöngétlenedés, képzés helye szerinti hasonulás), teljes hasonulás (írásban jelölt és írásban nem jelölt alak), összeolvadás, rövidülés <p>Hangalak és jelentés</p> <ul style="list-style-type: none"> • hangutánzó és hangulatfestő szavak • hasonló alakú szavak, ellentétes jelentésű és rokon értelmű szavak, egyjelentésű, többjelentésű és azonos alakú szavak <p>Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • felelet, szóbeli beszámoló, vázlat, leírás, elbeszélés, párbeszéd, levél (hagyományosan és elektronikusan), plakát és meghívó, jellemzés <p>Szóelemzés</p> <ul style="list-style-type: none"> • szótő és toldaléokra bontás szótagolás és szóelemekre bontás közötti különbség tudatosítása, gyakorlása
magyar irodalom	írásbeli szóbeli	<p>Család, otthon, nemzet Ismerje a család, otthon, nemzet fogalmakat</p> <p>Memoriter: Arany János: Családi kör, Kányádi Sándor: Nagyanyó- kenyér, Arany János: Rege a csodaszarvasról Görög mítosz: Daidalosz és Ikarosz Bibliai történetek: A világ teremtése, Noé, Jézus születése, A betlehemi királyok</p> <p>Szülőföld, táj Petőfi Sándor életének, híres költeményeinek ismerete a tér és időviszonyok felismerése, a cselekmény ismerete, a szereplők jellemzése a kapcsolódó elméleti fogalmak, poétikai eszközök (szóképek, alakzatok), a versritmus, saját vélemény megfogalmazása, önálló szövegalkotási feladatok megoldása Petőfi Sándor: Szülőföldemen, Az Alföld, Úti levelek (részlet) Nagy László: Balatonparton Weörös Sándor: Tájkép</p> <p>Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk</p> <ul style="list-style-type: none"> - a regény kora, amelyben keletkezett, a regény fogalma, <i>cselekmény, szereplők, jellemek</i> - <i>regény, ifjúsági regény meghatározása</i> - cselekményszerkezet, idő, tér, szereplők. A hős jelleme. - kreatív írások készítése: jellemzés, leírás, <i>elbeszélés</i> <p>A Biblia világa – 2 történet ismerete (Vízözön, Noé bárkája), A Bibliáról: Az Ószövetség, Az Újszövetség</p> <ul style="list-style-type: none"> - a Biblia meghatározása, Ószövetség és Újszövetség közötti különbség - szállóige meghatározása - a világ teremtésének ismerete, A vízözön története

		- Az Újszövetség: Szunyogh Szabolcs: Jézus, az emberfia (tankönyvi részlet) történetének ismerete
idegen nyelv	írásbeli szóbeli	<p style="text-align: center;">Angol</p> <p>Témakörök:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Iskola ● Emberek: bemutatkozás, személyleírás ● Tinédzserek világa: család, barátok, hobbi ● Szűkebb és tágabb környezetem ● Kultúra, egészség, életmód ● Szabadidő <p>Kommunikációs eszközök:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Megszólítás ● Köszönés, elköszönés ● Köszönet és arra reagálás ● Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás ● Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás ● Telefonon bemutatkozás ● Egyetértés, egyet nem értés ● Dolgok, személyek megnevezése, leírása ● Információ kérés, adás ● Kérés és arra reagálás ● Javaslat és arra reagálás ● Kínálás és arra reagálás ● Visszakérdezés, ismétlés kérés <p>Fogalomkörök:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: to be, Present Simple, Present Progressive ● Felszólítás: Imperative ● Birtoklás kifejezése: have got, 's ● Térbeli viszonyok- Helyhatározó elöljárószavak ● Időbeli viszonyok- Időhatározók ● Mennyiségi viszonyok: főnevek egyes és többes száma, megszámlálható és megszámlálhatatlan főnevek ● Minőségi viszonyok ● Modalitás- képesség: can, can't ● Logikai viszonyok- kötőszavak: and, but, or ● Névelők: a, an, the

<p>matematika</p>	<p>írásbeli szóbeli</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ismerje a természetes számokat milliós számkörben, /alaki érték, helyi érték/ • Tudja leírni a hallott számokat és a látott számok kiolvasni. • Tudja a számok ábrázolni számegeyenesen. • Helyesen tudja használni a mértékegységeket, és tudjon helyesen mértékegységeket átváltani (hosszúságmérés, tömegmérés, űrtartalom mérés, területmérés, térfogatmérés, időmérés) • Ismerje a műveleti tulajdonságait, a helyes műveleti sorrendet • Tudja a műveletek eredményeinek előzetes becslését, ellenőrzését és kerekítését. • Ismerje az egyszerű oszthatósági szabályokat (2-vel, 5-tel, 10-zel, 100-zal, 1000-rel). • Tudja kiszámolni két szám közös osztóit, közös többszörőseit • Ismerje a tér elemeit: pont, vonal, egyenes, félegyenes, szakasz, sík, szögtartomány. • Ismerje a párhuzamosság, merőlegesség, konvexitás fogalmait • Ismerje a terület mérését és mértékegységeit • Tudja csoportosítani a háromszögek oldalak és szögek szerint. • Tudja kiszámolni a téglalap, négyzet kerületeit, területeit • Tudja kiszámolni sokszögek kerületét • Ismerje a kocka és téglalap tulajdonságait, hálót • Ismerje a felszín és térfogat mérését, mértékegységeit • Tudja kiszámolni a téglalap (kocka) felszínét és térfogatát • Ismerje a közönséges tört fogalmát • Tudjon műveleteket végezni törtekkel: összeadás, kivonás, szorzás, osztás a törtek körében (0 szerepe a szorzásban, osztásban). • Ismerje a szög fogalmát, mérését • Ismerje a szögfajtákat és a szög jelölését és betűzését. • Ismerje a szögek mérését szögmérővel • Tudjon szakaszfelező merőlegest szerkeszteni • Tudjon háromszögeket szerkeszteni 3 oldalból • Ismerje a tizedes tört fogalmát, tudjon tizedes törtet értelmezni, kiolvasni és leírni • Tudja ábrázolni a tizedestörteket számegeyenesen • Tudjon műveleteket végezni tizedes törtekkel: összeadás, kivonás, szorzás, osztás a törtek körében • Tudjon megoldani a mindennapi életben felmerülő, egyszerű arányossági feladatokat következtetéssel.
--------------------------	-----------------------------	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Tudjon megoldani egyszerű elsőfokú egyismeretlenes egyenleteket, egyenlőtlenségeket következtetéssel, lebontogatással. • Tudja értelmezni a negatív számokat: adósság, fagypon alatti hőmérséklet, számolások az időszalagon, földrajzi adatok (magasságok, mélységek - Ellentett, abszolút érték. • Tudja ábrázolni a negatív számokat számegyenesen • Tudjon alapműveleteket végezni negatív számokkal. • Halmazok, táblázatok, grafikonok értelmezése, olvasása
etika/hit és erkölcsan	szóbeli	Beszélgetés erkölcsös véleményalkotással, a saját helyünk megítélése a világban. Pozitív – negatív véleményalkotás helyessége, formája, ezen tulajdonságok szétválogatása. A család fontosságának felismerése, pozitív viselkedéskultúra alkalmazása a mindennapokban. Napi helyes életvitel kialakítása (napirend összeállítás). A mindennapokban való helyes viselkedés. Az iskolai házirend ismerete, elfogadása.
történelem	szóbeli	<ul style="list-style-type: none"> • Az egyetemes emberi értékek elfogadása ókori, középkori és kora újkori egyetemes és magyar kultúrkincs élményszerű megismerésével. A családhoz, a lakóhelyhez, a nemzethez való tartozás élményének személyes megélése. • A történelmet formáló, alapvető folyamatok, összefüggések felismerése (pl. a munka értékteremtő ereje) és egyszerű, átélhető erkölcsi tanulságok azonosítása. • Az előző korokban élt emberek, közösségek élet-, gondolkodás- és szokásmódjainak felidézése. • A tanuló ismerje fel, hogy a múltban való tájékozódást segítik a kulcsfogalmak és fogalmak, amelyek fejlesztik a történelmi tájékozódás és gondolkodás kialakulását. • Ismerje fel, hogy az utókor a nagy történelmi személyiségek, nemzeti hősök cselekedeteit a közösségek érdekében végzett tevékenységek szempontjából értékeli. • Tudja, hogy az egyes népeket főleg vallásuk és kultúrájuk, életmódjuk alapján tudjuk megkülönböztetni. • Ismerje fel, hogy a vallási előírások, valamint az államok által megfogalmazott szabályok döntő mértékben befolyásolhatják a társadalmi viszonyokat és a mindennapokat. • Tudja, hogy a történelmi jelenségeket, folyamatokat társadalmi, gazdasági tényezők együttesen befolyásolják. • Tudja, hogy az emberi munka nyomán elinduló termelés biztosítja az emberi közösségek létfenntartását.

		<ul style="list-style-type: none"> • Ismerje fel a társadalmi munkamegosztás jelentőségét, amely az árutermelés és pénzgazdálkodás, illetve a városiasodás kialakulásához vezet. • Tudja, hogy a társadalmakban eltérő jogokkal rendelkező és eltérő vagyoni helyzetű emberek alkotnak rétegeket, csoportokat. • Tudja, hogy az eredettörténetek, a közös szokások és mondák erősítik a közösség összetartozását, egyben a nemzeti öntudat kialakulásának alapjául szolgálnak. • Tudja, hogy a társadalmi, gazdasági, politikai és vallási küzdelmek számos esetben összekapcsolódnak. • Ismerje fel ezeket egy-egy történelmi probléma vagy korszak feldolgozása során. • Legyen képes különbséget tenni a történelem különböző típusú forrásai között, és legyen képes a korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni. • Legyen képes a történetek a feldolgozásánál a tér- és időbeliség azonosítására, a szereplők csoportosítására fő- és mellékszereplőkre, illetve a valós és fiktív elemek megkülönböztetésére. Ismerje a híres történelmi személyiségek jellemzéséhez szükséges kulcsszavakat, cselekedeteket. • Legyen képes a tanuló történelmi ismeretet meríteni hallott és olvasott szövegekből, különböző médiumok anyagából. • Ismerje az időszámítás alapelemeit (korszak, évszázad, évezred) tudjon ez alapján kronológiai számításokat végezni. Ismerje néhány kiemelkedő esemény időpontját. • Legyen képes saját vélemény megfogalmazása mellett mások véleményének figyelembe vételére.
természet-tudomány	írásbeli szóbeli	<ul style="list-style-type: none"> – ismeri a víz különböző tulajdonságait, különböző szempontok alapján rendszerezi a vizek fajtáit; – ismeri a különböző halmazállapot-változásokhoz (olvadás, fagyás, párolgás, forrás, lecsapódás) kapcsolódó folyamatokat – felismeri az olvadás és az oldódás közötti különbséget – elsajátítja a tűzveszélyes anyagokkal való bánásmódot, tűz esetén ismeri a szükséges teendőket; – ismeri a levegő egyes tulajdonságait; – vizsgálat révén azonosítja a tipikus lágyszárú és faszárú növények részeit; - megkülönbözteti a hely- és helyzetváltoztatást, és példákat keres ezekre megadott szempontok alapján.

	<ul style="list-style-type: none"> - önállóan végez becsléseket, méréseket és használ mérőeszközöket a hőmérséklet, a hosszúság, a tömeg, az úrtartalom és az idő meghatározására; - észleli, méri az időjárási elemeket, a mért adatokat rögzíti, ábrázolja; - Magyarországra vonatkozó adatok alapján kiszámítja a napi középhőmérsékletet, a napi és évi közepes hőingást; - leolvassa és értékeli a Magyarországra vonatkozó éghajlati diagramok és éghajlati térképek adatait. - felismeri és megnevezi a növények életfeltételeit, életjelenségeit; - összehasonlítja ismert hazai természetű vagy vadon élő növényeket adott szempontok (testfelépítés, életfeltételek, szaporodás) alapján; - felismeri és megnevezi a növények részeit, megfigyeli jellemzőiket, megfogalmazza ezek funkcióit; - ismert hazai természetű vagy vadon élő növényeket különböző szempontok szerint csoportosítja; - azonosítja a lágyszárú és a faszárú növények testfelépítése közötti különbségeket. - felismeri és megnevezi az állatok életfeltételeit és életjelenségeit; - összehasonlítja ismert hazai házi vagy vadon élő állatokat adott szempontok (testfelépítés, életfeltételek, szaporodás) alapján; - felismeri és megnevezi az állatok testrészeit, megfigyeli jellemzőiket, megfogalmazza ezek funkcióit; - az állatokat különböző szempontok szerint csoportosítja; - azonosítja a gerinctelen és a gerinces állatok testfelépítése közötti különbségeket <ul style="list-style-type: none"> - megérti a Föld mozgásai és a napi, évi időszámítás közötti összefüggéseket; - mágneses kölcsönhatásként értelmezi az iránytű működését; - felismeri a felszínformák ábrázolását a térképen; - megérti a méretarány és az ábrázolás részletessége közötti összefüggéseket; - fő- és mellékégtájak segítségével meghatározza különböző földrajzi objektumok egymáshoz viszonyított helyzetét; - felismeri és használja a térképi jelrendszert és a térképfajtákat (domborzati térkép, közigazgatási térkép, autós térkép, turistatérkép). - tudja a mágneses kölcsönhatásokat és a testek elektromos állapotát és a köztük lévő kölcsönhatásokat, ismeri ennek gyakorlati életben való megjelenését; - tudja az időjárás alapvető folyamatait, magyarázza ezek okait és következményeit. - összetett rendszerként értelmezi az egyes földi szférák működését;
--	---

		<ul style="list-style-type: none"> - ismeri a természeti erőforrások energiatermelésben betöltött szerepét; tisztában van a természeti erők szerepével a felszínalakításban. - felismeri és megnevezi az emberi test fő részeit, szerveit; - látja az összefüggéseket az egyes szervek működése között; - érti a kamaszkori testi és lelki változások folyamatát, élettani hátterét; - tisztában van az egészséges életmód alapelveivel
ének-zene	szóbeli gyakorlati	<p>Magyar népzene: válogatás régi rétegű és új stílusú népdalokból (5 magyar népdal éneklése).</p> <p>Magyar történeti énekek: az 1848–49-es szabadságharc dalai (2).</p> <p>Kulcsfogalmak/fogalmak: Régi és új stílusú népdal, kvintváltás, tempo giusto, parlando, rubato, violinkulcs, prím, szekund, terc, kvarc, kvint, szinkópa daljáték, menüett, opera, verbunkos</p>
vizuális kultúra	gyakorlati	<ul style="list-style-type: none"> - Igazodjon el az őt körülvevő világ vizuálisan értelmezhető jelenségeinek megértésében, ezen belül a vizuális művészeti alkotások átélésében és értelmezésében, illetve ennek segítségével környezetünk tudatos alakításában, - ismerje a magyarság által létrehozott legfontosabb képzőművészeti és építészeti műalkotásokat, nemzetünk hagyományos tárgykultúráját és díszítőművészetét, - ismerje meg az európai és egyetemes vizuális kultúra legjelentősebb képzőművészeti és építészeti alkotásait, alakuljon ki bennük érdeklődés a vizuális jellegű művészetek iránt, - tudja kiemelni és bemutatni a látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit, - alkotómunka során használja fel a már látott képi inspirációkat; - szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján tudja elképzelni és megjeleníteni a látványt, egyénileg és csoportmunkában is; - vizuális megjelenítés során egyénileg és csoportmunkában is használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit. - adott témával, feladattal kapcsolatosan tudjon vizuális információkat és képi inspirációkat keresni többféle forrásból; - szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján legyen képes megjeleníteni a látványt egyénileg és csoportmunkában is.

digitális kultúra	szóbeli gyakorlati	<ul style="list-style-type: none"> • megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat; • ismeri és tanári segítséggel használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit; • ismeri és használja a programozási környezet alapvető eszközeit; • a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven; • tapasztalatokkal rendelkeznek az eseményvezérlésről; • mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben • tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket; • önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat • ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit • ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket; • a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat; • ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás); • etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival • ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza; • a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat • ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít; • bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít •
technika és tervezés	gyakorlati	<ul style="list-style-type: none"> - Tevékenysége során legyen képes célszerűen kiválasztani és rendeltetészerűen használni a szükséges szerszámokat, eszközöket, - tudjon balesetmentesen dolgozni, a munkaterületen rendet tartani,

		<ul style="list-style-type: none"> - munkavégzéskor szabálykövető, kooperatív magatartás jellemezze, melynek jelentőségét ismerje fel a munka biztonságának, eredményességének vonatkozásában, - tudjon társaival együttműködve, feladatmegosztás szerint tevékenykedni, - legyen képes az elkészült produktumot a tervhez viszonyítva értékelni, értéként tekinteni alkotására, a létrehozott produktumra, - alapszintű műszaki rajzi ismereteket tudjon alkalmazni a tervezés során; - ismerje a legfontosabb településfajtákat, azok jellemzőit, - lássa át a lakóház tervezésének szempontjait – alaprajz, tájolás, épület alakja; - tudjon egyszerű lakóépület-makettet építeni geometrikus testek felhasználásával. - tudja azonosítani a lakóház részeit – alap, tartószerkezet, falazat, nyílászárók, homlokzat, tető; - tudja megnevezi a településeken található legfontosabb középületeket, közintézményeket; - alaprajzok tanulmányozása során ismerje fel a lakás jellemző helyiségeit, azok funkcióját, egymással való kapcsolatát, - a társakkal együttműködve legyen képes megtervezni a lakás berendezését; - ismerje a lakásban előforduló legfontosabb állagmegóvási, karbantartási munkákat
Testnevelés és sport	gyakorlati	<ul style="list-style-type: none"> • 3 perc folyamatos futás, célba dobás, kislabdahajítás helyből • Mérlegállás; dőlés • előre • fekvőtámaszba; • karhajlítás-nyújtás; • vetődés előre hátsó • fekvőtámaszba; • nyújtott ülésben • törzshajlítás előre; • tarkóállás; • terpeszfelugrás. • minimum szint: 3 talaj elem bemutatása

		<ul style="list-style-type: none"> • Labdavezetés egyenes vonalban • 4 db. 4 ütemű fekvőtámasz • Kosárárintés párban: 6 érintés minimum, labda levegőben tartása egyénileg kosárárintéssel • Labdavezetés egyenes vonalban, egyenletes tempóban. minimum szint: labdavezetés egyenes vonalban • Labdavezetés, célba dobási gyakorlatok
Hon és népismeret	írásbeli	<ul style="list-style-type: none"> • megbecsüli szűkebb lakókörnyezetének épített örökségét, természeti értékeit, helyi hagyományait; • önálló néprajzi gyűjtés nyomán, digitális archívumok tanulmányozásával bemutatja szülőföldje hagyományos értékeit. • megbecsüli az idősebb családtagok tudását, nyitott a korábbi nemzedékek életmódjának, normarendszerének megismerésére, elfogadására; • ok-okozati összefüggést állapít meg az eltérő természeti környezet és a különböző tájakon élő emberek eltérő életmódja között. • megállapításaiban rámutat a néphagyományok közösségformáló, közösségmegtartó erejére; • meghatározott helyzetekben önálló véleményt alkot, a társak véleményének meghallgatását követően álláspontját felül tudja bírálni, döntéseit át tudja értékelni • meglátja az összefüggést a szülőföldhöz kötődés kialakulása és a lokális értékek megismerése között • életkorának megfelelő önálló alkotás keretében megjeleníti a magyar tudomány és kultúra eredményeit, a hungarikumokat; • tiszteletben tartja más kultúrák értékeit
6. osztály		
tantárgy		követelmény
magyar nyelv	írásbeli szóbeli	<p>Kommunikáció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a közlési szándéknak megfelelő szókinccs, kiejtés (hangsúly, tempó, hangerő stb.), valamint nem nyelvi jelek alkalmazása. - Mindennapi kommunikációs szituációk különféle helyzetekben történő gyakorlása: kapcsolatfelvétel, kérdés, kérés, beszélgetés. <p>Írás, helyesírás:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Törekszik az igényes, pontos és helyes fogalmazásra. - a kialakult egyéni írástechnika további fejlesztése. Törekvés az esztétikus, olvasható kézírásra.

		<ul style="list-style-type: none"> - Gyakorlatok a vázlat kifejtéséhez, kiegészítéséhez. - Az írásmű üzenetének, céljának, befogadójának megfelelő szókincs használata. - Személyes élmények megfogalmazása különböző szöveg-típusokban: jellemzés. - A kézzel írt és a számítógépes szövegek különbözőségei, hasonlóságai. - Az alapvető helyesírási szabályok (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés) alkalmazása főleg a szófajtani ismeretek elsajátításához kapcsolódóan. - másolás. tollbamondás, önálló szövegalkotás - helyesírási mérőlap májusban <p>Szófajok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a tanult alapszófajok (ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, igenevek, névmások (min.3), valamint az igekötők(et) általános jellemzőit • a megismert új szavakat, közmondásokat, szólásokat próbálja aktív szókincsében is alkalmazni • a szófaji csoportok jellemző alaktani viselkedésének megfigyelése, főbb jellemzőinek megnevezése. • az alapszófajok típusai, szerkezetük, szerepük a szövegalkotásban • az ige szerkezete, az igekötők szerepe az ige folyamatosságának, az irányultságának kifejezésében. <ul style="list-style-type: none"> • a főnevek kategóriái, a köznevek és tulajdonnevek megnevezése, szerkezete, fajtái • a névmások szövegszervező szerepének megfigyelése, alkalmazása a szövegalkotásban. • igenevek, határozószók, viszonyszók felismerése szófaji jellemzői a tanult alapszófajok leggyakoribb képzőinek megismerése
<p>magyar irodalom</p>	<p>írásbeli szóbeli</p>	<p>Hősök az irodalomban:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. mondatípusok megismerése, rendszerezése, felismerése <ul style="list-style-type: none"> - <i>Meg tudja fogalmazni, mi a különbség a mese és a monda között. El tudja különíteni a ritmikus szöveget a prózától.</i> - kreatív írások készítése (helyi monda, keletkezéstörténet); 2. a ballada műfaji jellemzői (3 jellemző), sajátos szerkesztés- és előadásmódja - Felismeri a hexameteres szövegről, hogy az időmértékes. <ul style="list-style-type: none"> - Képes értelmezni A walesi bárdokban rejlő üzenetet.

- (memoriter: Arany János: A walesi bárdok),

Memoriter: Arany János: Mátyás anyja, A walesi bárdok

mondák: Csörsz átka, Lehel kürtje

Széchenyi Zsigmond: Csui

Tordai hasadék

Irodalom és mozgókép: Fazekas Mihály Ludas M

3. **Arany János: Toldi:** az elbeszélő költemény műfajának jellemzői

- Fel tud sorolni három-négy művet Aranytól, képes egyszerűbb összehasonlítást megfogalmazni János vitéz és Toldi Miklós alakjáról
- El tudja különíteni az egyszerűbb versekben a nagyobb szerkezeti egységeket. Össze tudja foglalni a mű cselekményét meg tudja különböztetni a regényt és az elbeszélő költeményt.
- a tér- és időviszonyok felismerése; a cselekmény ismerete; a szereplők jellemzése,
- kapcsolódó elméleti fogalmak: verses epika; elbeszélő költemény; poétikai eszközök (szóképek, alakzatok), a versritmus, saját vélemény megfogalmazása, önálló
- szövegalkotási feladatok megoldása (különböző közlésformák; nézőpontváltás), rövid érvelő szövegek készítése; különböző típusú, a mindennapokban megjelenő írott és elektronikus szöveg elkészítésére (meghívó, e-mail) való képesség - memoriter (5 versszak), irodalmi dolgozat írása, témazáró

Szeretet, hazaszeretet, szerelem:

a szeretet, szerelem, hazaszeretet különböző példáit kifejező szövegek megértése és összehasonlítása

képes megkülönböztetni az epikai és lírai műnemeket

felismeri jellemző témákat, motívumokat

felismeri a művészeti stílus eszközöket és elemzi azok hatását

Bibliai történetek: Mária és József története, Jézus tanítása a gyermekekről

Kölcsey Ferenc: Himnusz

Vörösmarty Mihály: Szózat

Petőfi Sándor: Honfidal

Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem

Petőfi Sándor: Reszket a bokor, mert

Radnóti Miklós: Bájoló

Memoriter: Kölcsey Ferenc: Himnusz: (1-2)

Vörösmarty Mihály: Szózat (1,2, 13, 14. versszak)

		<p>Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem</p> <p>4. Gárdonyi Géza: Egri csillagok</p> <ul style="list-style-type: none"> - a mű sok szempontú értelmezése (feladatok; adatkeresés, jegyzetelés, vázlatkészítés); - Meg tudja világítani 5–6 mondatban az Egri csillagok történelmi hátterét. - El tudja különíteni a prózai szövegekben a nagyobb szerkezeti egységeket. - Össze tudja foglalni a mű cselekményét ismeri a regény jellemzőit, képes szövegalkotási feladatok megoldására szóban/írásban: leírás, jellemzés, elbeszélés nézőpontváltással, levél, kreatív írás; jegyzetelés, vázlatkészítés; - szövegrészlet megtanulása (eskü szövege: 7-10 mondat), jelenet, dialógus előadása, dramatikus játék;
idegen nyelv	írásbeli szóbeli	<p style="text-align: center;">Angol</p> <p>Témakörök:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Életmód, mindennapok ● Szabadidő ● Az otthon és a nagyvilág ● Különleges személyek, különleges történetek ● Környezet, helyek, utazás, közlekedés ● Természettudományok és idegen kultúrák <p>Kommunikációs eszközök:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Megszólítás ● Köszönés, elköszönés ● Köszönet és arra reagálás ● Bemutatkozás, bemutatás ● Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás ● Bocsánatkérés és arra reagálás ● Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás ● Telefonon bemutatkozás ● Egyetértés, egyet nem értés ● Véleménykérés, és arra reagálás ● Tetszés, nem tetszés ● Akarat, kívánság ● Dolgok, személyek megnevezése, leírása ● Információ kérés, adás ● Kérés és arra reagálás ● Javaslat és arra reagálás ● Meghívás és arra reagálás ● Kínálás és arra reagálás

		<ul style="list-style-type: none"> ● Visszakérdezés, ismétlés, kérdés <p>Fogalomkörök:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: to be, Present Simple, Present Progressive, Present Perfect Simple, Present Passive ● Cselekvés, történés, létezés kifejezése múlt időben: Past Simple, Past Progressive, 'used to', could ● Cselekvés, történés, létezés kifejezése jövő időben: going to, will, offers, Present Progressive ● Birtoklás kifejezése: have got, 's ● Térbeli viszonyok- Helyhatározó elöljárószavak ● Időbeli viszonyok- Időhatározók ● Mennyiségi viszonyok: főnevek egyes és többes száma, megszámlálható és megszámlálhatatlan főnevek ● Minőségi viszonyok: melléknév fokozás ● Módbeli segédigék: can, can't, must, have to, should, mustn't ● Feltételes mondatok ● Névmások ● Vonatkozó névmások: who, what, which ● Logikai viszonyok- kötőszavak: and, but, or ● Névelők: a, an, the
matematika	írásbeli szóbeli	<ul style="list-style-type: none"> ● Állítások igazságának eldöntése, igaz illetve hamis állítások megfogalmazása. ● Szöveges feladat értelmezése, az adatok közötti összefüggés felírása, megoldása következtetéssel. ● Halmazelméleti alapismeretek. Metszet, unió két konkrét halmaz esetében. ● Halmazok, táblázatok, grafikonok olvasása, készítése ● Racionális számok írása, olvasása, ábrázolása milliós számkörben. ● Tört szorzása és osztása törttel, illetve egész számmal. ● Ellentett, abszolút érték és reciprokl fogalma. ● Szorzás és osztás tizedes törttel. ● Alapműveletek a racionális számok halmazán, műveleti sorrend alkalmazása. ● Két szám aránya, arányos osztás, egyenes és fordított arányosság felismerése és megoldása következtetéssel. ● Számok többféle alakja (százalék, tört, tizedes tört).

		<ul style="list-style-type: none"> • A százalék fogalma, számok többféle alakja (százalék, tört, tizedes tört), a százalékérték, az alap, és a százalékláb kiszámítása következtetéssel. • Oszthatósági szabályok 2-vel, 3-mal, 4-gyel, 5-tel, 9-cel, 10-zel, 100-zal. • Prímtényező felbontás százaskörben, osztók felírása osztópárokkal. • Két szám legnagyobb közös osztójának és legkisebb közös többszörösének meghatározása. • Egy-, két-, háromlépéses egész együtthatós egyenlet megoldása. • Mértékegységek használata, átváltása egyszerű esetekben. (hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg) • Tájékozódás a koordináta-rendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak leolvasása. • Grafikonok elemzése. • Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint, szabályok felismerése. • Alapszerkesztések: szakaszfelező merőleges, szögfelező szerkesztése, szögmásolás, merőleges és párhuzamos egyenesek, 60, 30, 90 fokos szög szerkesztése. • Háromszögek szerkesztése 3 adatból, négyzet és téglalap szerkesztése • Alakzatok tengelyes tükrképének szerkesztése, tengelyes szimmetria felismerése. • Négyzet, téglalap és deltoid kerületének és területének kiszámítása. • A kocka és a téglatest felszínének és térfogatának kiszámítása. • Konkrét feladatok kapcsán a biztos és a lehetetlen események felismerése. • Néhány szám számtani közepének (átlagának) kiszámítása.
etika/hit és erkölcsstan	szóbeli	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetés erkölcsös véleményalkotással, a saját helyünk megítélése a világban. Pozitív – negatív véleményalkotás helyessége, formája, ezen tulajdonságok szétválogatása. A család fontosságának felismerése, pozitív viselkedéskultúra alkalmazása a mindennapokban. Napi helyes életvitel kialakítása (napirend összeállítás). A család helye a világban. Az értékes ember felismerése. Pozitív célok az ember életének irányításában. Az iskolai házirend ismerete, elfogadása.
történelem	szóbeli	<ul style="list-style-type: none"> • Az egyetemes emberi értékek elfogadása középkori és kora újkorai egyetemes és magyar kultúrkincs élményszerű megismerésével.

		<p>A családhoz, a lakóhelyhez, a nemzethez való tartozás élményének személyes megélése.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az előző korokban élt emberek, közösségek élet-, gondolkodás- és szokásmódjainak felidézése. • Ismerje fel, hogy az utókor a nagy történelmi személyiségek, nemzeti hősök cselekedeteit a közösségek érdekében végzett tevékenységek szempontjából értékeli. • Tudja, hogy az egyes népeket főleg vallásuk és kultúrájuk, életmódjuk alapján tudjuk megkülönböztetni • Az egyetemes emberi értékek elfogadása középkori és kora újkori egyetemes és magyar kultúrkincs élményszerű megismerésével. A családhoz, a lakóhelyhez, a nemzethez való tartozás élményének személyes megélése. • Az előző korokban élt emberek, közösségek élet-, gondolkodás- és szokásmódjainak felidézése. • Ismerje fel, hogy az utókor a nagy történelmi személyiségek, nemzeti hősök cselekedeteit a közösségek érdekében végzett tevékenységek szempontjából értékeli. • Tudja, hogy az egyes népeket főleg vallásuk és kultúrájuk, életmódjuk alapján tudjuk megkülönböztetni. • Ismerje fel, hogy a vallási előírások, valamint az államok által megfogalmazott szabályok döntő mértékben befolyásolhatják a társadalmi viszonyokat és a mindennapokat. • Tudja, hogy a történelmi jelenségeket, folyamatokat társadalmi, gazdasági tényezők együttesen befolyásolják. • Tudja, hogy a társadalmakban eltérő jogokkal rendelkező és eltérő vagyoni helyzetű emberek alkotnak rétegeket, csoportokat. • Tudja, hogy a társadalmi, gazdasági, politikai és vallási küzdelmek számos esetben összekapcsolódnak. • Ismerje fel ezeket egy-egy történelmi probléma vagy korszak feldolgozása során. • Legyen képes a történetek a feldolgozásánál a tér- és időbeliség azonosítására, a szereplők csoportosítására fő- és mellékszereplőkre, illetve a valós és fiktív elemek megkülönböztetésére. Ismerje a híres történelmi személyiségek jellemzéséhez szükséges kulcsszavakat, cselekedeteket. • Legyen képes a tanuló történelmi ismeretet meríteni hallott és olvasott szövegekből, különböző médiumok anyagából. • Ismerje néhány kiemelkedő esemény időpontját.
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Legyen képes saját vélemény megfogalmazása mellett mások véleményének figyelembe vételére. • Legyen képes emberi magatartásformák értelmezésre, információk rendezésére és értelmezésére, vizuális vázlatok készítésére. • Legyen képes információt gyűjteni adott témához könyvtárban és múzeumban; olvasmányairól készítsen lényegyet kiemelő jegyzetet. • Képes legyen szóbeli beszámolót készíteni önálló gyűjtőmunkával szerzett ismereteiről, és kiselőadást tartani. • Legyen képes egyszerű térképeket másolni, alaprajzot készíteni. Legyen képes helyeket megkeresni, megmutatni térképen, néhány kiemelt jelenség topográfiai helyét megjelölni vaktérképen, valamint távolságot becsülni és számítani történelmi térképen.
Természet-tudomány	írásbeli szóbeli	<ul style="list-style-type: none"> • felismeri a földrészeket és az óceánokat a különböző méretarányú és ábrázolásmódú térképeken; • felismeri a nevezetes szélességi köröket a térképen; • ismeri a főfolyó, a mellékfolyó és a torkolat térképi ábrázolását; • felismeri és megnevezi a legjelentősebb hazai álló- és folyóvizeket; • bejelöli a térképen Budapestet és a saját lakóhelyéhez közeli fontosabb nagyvárosokat és a szomszédos országokat. • -megállapítja, összehasonlítja és csoportosítja néhány jellegzetes hazai kőzet egyszerűen vizsgálható tulajdonságait; • -példákat hoz a kőzetek tulajdonságai és a felhasználásuk közötti összefüggésekre; <ul style="list-style-type: none"> ○ tisztában van azzal, hogy a talajpusztulás világméretű probléma; • -ismer olyan módszereket, melyek a talajpusztulás ellen hatnak (tápanyag-visszapótlás, komposztkészítés, ökológiai kertművelés); • -felismeri és összehasonlítja a gyűrődés, a vetődés, a földrengés és a vulkáni tevékenység hatásait; • -magyarázza a felszín lejtése, a folyó vízhozama, munkavégző képessége és a felszínformálás közti összefüggéseket; • -magyarázza az éghajlat és a folyók vízjárása közötti összefüggéseket. • -csoportosítja az energiahordozókat különböző szempontok alapján; • példákat hoz a megújuló és a nem megújuló energiaforrások felhasználására;

		<ul style="list-style-type: none"> • -megismeri az energiatermelés hatását a természetes és a mesterséges környezetre <ul style="list-style-type: none"> ○ megfigyeli hazánk erdei élőlénytársulásainak főbb jellemzőit; • életközösségként értelmezi az erdőt; • felismeri és magyarázza az élőhely-életmód-testfelépítés összefüggéseit az erdők életközössége esetén; • táplálékláncokat és azokból táplálékhálózatot állít össze a megismert erdei növény- és állatfajokból; • példákon keresztül bemutatja az erdőgazdálkodási tevékenységek életközösségre gyakorolt hatásait; • tisztában van az erdő természetvédelmi értékével, fontosnak tartja annak védelmét. • -tudja hazánk fátlan élőlénytársulásainak főbb jellemzőit; • -megadott szempontok alapján összehasonlítja a rétek és a szántóföldek életközösségeit; • -felismeri és magyarázza az élőhely-életmód-testfelépítés összefüggéseit a rétek életközössége esetén; • -példákkal bizonyítja, rendszerezi és következtetéseket von le a mezei élőlények környezethez történő alkalmazkodására vonatkozóan; • -táplálékláncokat és azokból táplálékhálózatot állít össze a megismert mezei növény- és állatfajokból; • -példákon keresztül mutatja be a mezőgazdasági tevékenységek életközösségre gyakorolt hatásait; • -megfigyeli hazánk vízi és vízparti élőlénytársulásainak főbb jellemzőit; • összehasonlítja a vízi és szárazföldi élőhelyek környezeti tényezőit; • felismeri és magyarázza az élőhely-életmód-testfelépítés összefüggéseit a vízi és vízparti életközösségek esetén; • példákkal bizonyítja, rendszerezi és következtetéseket von le a vízi élőlények környezethez történő alkalmazkodására vonatkozóan; • táplálékláncokat és ezekből táplálékhálózatot állít össze a megismert vízi és vízparti növény- és állatfajokból; • tisztában van a vízi társulások természetvédelmi értékével, fontosnak tartja azok védelmét. • tájékozódik a terepen térképvázlat, iránytű és GPS segítségével; • meghatározott szempontok alapján útvonalat tervez a térképen; • használni tud néhány egyszerű térinformatikai alkalmazást.
ének-zene	szóbeli gyakorlati	<ul style="list-style-type: none"> • Magyar népzene: válogatás régi rétegű és új stílusú népdalokból

		<ul style="list-style-type: none"> • Magyar történelmi énekek: históriás énekek, kuruc kori dalok, az 1848–49-es szabadságharc dalai. Más népek dalai, bécsi klasszikus és más zenei stílusból. 5 magyar népdal, 3 történelmi ének, 2 műdal, Szózat • Többszólamúság: kánonok. • Régi és új stílusú népdal, históriás ének, társas ének, verbunkos, szvit, rapszódia, dallami variáció, • dúr és moll hangsor, basszuskulcs, hármashangzat
vizuális kultúra	gyakorlati	<ul style="list-style-type: none"> • Igazodjon el az őt körülvevő világ vizuálisan értelmezhető jelenségeinek megértésében, ezen belül a vizuális művészeti alkotások átélésében és értelmezésében, illetve ennek segítségével környezetünk tudatos alakításában, • ismerje a magyarság által létrehozott legfontosabb képzőművészeti és építészeti műalkotásokat, nemzetünk hagyományos tárgykultúráját és díszítőművészetét, • ismerje meg az európai és egyetemes vizuális kultúra legjelentősebb képzőművészeti és építészeti alkotásait, alakuljon ki bennük érdeklődés a vizuális jellegű művészetek iránt, • tudja kiemelni és bemutatni a látványok, vizuális jelenségek, alkotások lényeges, egyedi jellemzőit, - alkotómunka során használja fel a már látott képi inspirációkat; - szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján tudja elképzelni és megjeleníteni a látványt, egyénileg és csoportmunkában is; - vizuális megjelenítés során egyénileg és csoportmunkában is használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit. - adott témával, feladattal kapcsolatosan tudjon vizuális információkat és képi inspirációkat keresni többféle forrásból; - szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján legyen képes megjeleníteni a látványt egyénileg és csoportmunkában is.
digitális kultúra	szóbeli gyakorlati	<ul style="list-style-type: none"> • megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat; • ismeri és tanári segítséggel használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit; • ismeri és használja a programozási környezet alapvető eszközeit; • a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven; • tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;

		<ul style="list-style-type: none"> • mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben • tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket; • önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat • ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit • ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket; • a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat; • ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás); • etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival • ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza; • a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat • ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít; • bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít
technika és tervezés	szóbeli gyakorlati	<ul style="list-style-type: none"> • Tevékenysége során legyen képes célszerűen kiválasztani és rendeltetésszerűen használni a szükséges szerszámokat, eszközöket, • tudjon balesetmentesen dolgozni, a munkaterületen rendet tartani, • munkavégzéskor szabálykövető, kooperatív magatartás jellemezze, melynek jelentőségét ismerje fel a munka biztonságának, eredményességének vonatkozásában, • tudjon társaival együttműködve, feladatmegosztás szerint tevékenykedni, • legyen képes az elkészült produktumot a tervhez viszonyítva értékelni, értékékként tekinteni alkotására, a létrehozott produktumra, • alapszintű műszaki rajzi ismereteket tudjon alkalmazni a tervezés során;

		<ul style="list-style-type: none"> • ismerje a legfontosabb településfajtákat, azok jellemzőit, • lássa át a lakóház tervezésének szempontjait – alaprajz, tájolás, épület alakja; • tudjon egyszerű lakóépület-makettet építeni geometrikus testek felhasználásával. • tudja azonosítani a lakóház részeit – alap, tartószerkezet, falazat, nyílászárók, homlokzat, tető; • tudja megnevezni a településeken található legfontosabb középületeket, közintézményeket; • alaprajzok tanulmányozása során ismerje fel a lakás jellemző helyiségeit, azok funkcióját, egymással való kapcsolatát, • a társakkal együttműködve legyen képes megtervezni a lakás berendezését; • ismerje a lakásban előforduló legfontosabb állagmegóvási, karbantartási munkákat
Testnevelés és sport	gyakorlati	<ul style="list-style-type: none"> • 3perc folyamatos futás,4db.4 ütemű fekvőtámasz, akadályokon fel-,át-, lemászások, kislabdahajtás helyből dobóterpeszből, • Mérlegállás; dőlés előre fekvőtámaszba; karhajlítás-nyújtás; vetődés előre hátsó fekvőtámaszba; nyújtott ülésben törzshajlítás előre; tarkóállás; terpeszfelugrás. <i>minimum szint: 3 talaj elem bemutatása</i> • Labdavezetés bóják között egyenletes tempóban minimum szint: labdavezetés egyenes vonalban • 4 db. 4 ütemű fekvőtámasz • Labdavezetés, megindulás, megállás, irányváltoztatás • Esés előre minimum szint: esés térdelésből • Labdavezetés egyenletes tempóban a bóják között. minimum szint: labdavezetés egyenes vonalban
7. osztály		
tantárgy		követelmény
magyar nyelv	írásbeli szóbeli	Kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése <ul style="list-style-type: none"> • kommunikáció szóban és írásban • alkalmi beszéd, ünnepi beszéd, köszöntő • hozzászólás, felszólalás, kiselőadás • vita és érvelés • kommunikációs zavar • a tömegkommunikáció szerepe, feladatai • a tájékoztatás és véleményközlés műfajai • reklám, hirdetés, apróhirdetés

A magyar nyelv társadalmi és földrajzi változatai, ritkább szóalkotási módok-játékos feladatokkal

- A köznyelv és csoportnyelvek
- nyelvjárások
-

Szövegtan:

- Fogalmazási ismeretek: a kiselőadás, a jellemzés
- A kommunikációs céloknak megfelelő papíralapú szövegek írása
- A tanulást segítő papíralapú jegyzetelés, törekvés a legoptimálisabb egyéni forma kialakítására. Különböző nézőpontú és műfajú szövegek alkotása: elbeszélés, jellemzés, vélemény.

Mondat a szövegben- egyszerű mondat részei, az alá és mellérendelő szószerkezetek, szóösszetételek

- *A mondat a beszélő szándéka szerint*
- A mondatok csoportosítása logikai minőségük szerint
- A mondatok csoportosítása szerkezetük szerint
- Az egyszerű mondat szerkezete: állítmány, alany, tárgy, határozók, jelzők:
- A mondatrészek és a szószerkezetek
- Az alárendelő szószerkezet
- A bővítmény fogalma
- Az alaptag és a bővítmény egymáshoz való viszonya
- Az állítmány meghatározása, kérdése, fajtái (igei, névszói, névszói-igei), szófajai, jelölése, ábrázolása
- Az alany meghatározása, kérdései fajtái (határozott, határozatlan, általános), szófajai, jelölése, ábrázolása
- Az alany és az állítmány egyeztetése
- A tárgy és a tárgyas szószerkezet
- A tárgy meghatározása, kérdései, fajtái (határozott/határozatlan, iránytárgy/eredménytárgy, jelölt/jelöletlen), szófajai, jelölése, ábrázolása A tárgy fajtája és az igeragozás közötti összefüggés
- A határozók és a határozós szószerkezet
- A határozók fajtái: (hely, képes hely, idő, szám, mód, állapot, eszköz, társ, ok, cél, vonzat)
- Egyéb (ritkább) határozók: (részes, eredet, eredmény, fok, mérték, hasonlító)
- A határozók kérdései, jelölésük, szófajai, ábrázolásuk
- A jelzők és a jelzős szószerkezet

		<ul style="list-style-type: none"> • A jelző és a jelzett szó viszonya • A jelzők meghatározása, kérdései, fajtái (minőség, mennyiség, birtokos, értelmező), jelölésük, ábrázolásuk Elemzés Ágrajz A mondat nyelvi funkciója, felépítése, szerkezete; a mondatfajták szövegszervező ereje. • Mondatátalakítás a beszédhelyzetnek és a kommunikációs szándéknak megfelelően szóban és írásban. • A szószervezetek és a mondatok megalkotásában szerepet játszó viszonzók és mondatszók. • A szószervezettípusok felépítésének megfigyelése, felismerésük és alkotásuk. • A fő mondatrészek szerepének és mondatbeli viszonyainak, a hozzájuk kapcsolódó vonzatok jellemzőinek ismerete • Fő mondatrészek szerepe, funkciója és fajtái, mondatbeli viszonyaik, vonzatok. • Helyesírás: A helyesírás értelemtükröztető szerepének felhasználása különféle írásbeli műfajokban. • Az írásjelek, a szöveg központosításának legfontosabb szabályai egyszerű mondatok esetében. • A magyar nyelv társadalmi és földrajzi változata, ritkább szóalkotási módok- játékos feladatokkal • A köznyelv és csoportnyelvek • Nyelvjárások • Ritkább szóalkotási módok • Mozaikszók, ikerszók és szórövidülések • A tanuló ismeri az összetett szavak fajtáit, szóalkotási módoként felismeri képzett szót jelentésük változásait, helyesírási szabályait. • Felismeri ezeket szépirodalmi és nem irodalmi szövegekben. • Képes a szóösszetétel, alapszó, képzett szó, szókapcsolat megkülönböztetésére. • Az anyanyelv állandóságának és változásának tudatosítása • A nyelv főbb változatainak megismerése (köznyelv, irodalmi nyelv, csoportnyelvek) • A nyelvek megjelenési formáinak ismerete • A nyelvi tolerancia ismerete és alkalmazása • A nyelvváltozatok azonosítása • Anyanyelv és idegen nyelv összevetése
magyar irodalom	írásbeli szóbeli	Korok és porték Középkor

- István király intelmei Imre herceghez
- Irodalmi szövegek olvasása, értelmezése
- Az európai kultúra kialakulásának megismerése

Reneszánsz

- Irodalmi szövegek olvasása és értelmezése
- A reneszánsz világkép ismerete
- A reformáció és anyanyelvi kultúra összefüggéseinek felismerése
- A reneszánsz irodalom alkotóinak műfajainak felismerése
- Mesék mátyás királyról
- Jannus Pannonius: Pannonia dicsérete
- Balassi Bálint: Egy katonaének
- Balassi Bálint: Hogy Júliára talál, ...
- A reneszánsz dráma: Shakespeare: Rómeó és Júlia

Irodalmunk a 17-18.században

- A korszakban keletkezett irodalmi szövegek olvasása és értelmezése
- A nemzeti hagyományok szempontjából szimbolikus irodalmi szövegeink megismerése
- A barokk jellegzetes műfajainak, stílusjegyeinek ismerete
- Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem (I/ 1-21.versszak)
- Mikes Kelemen: Törökországi levelek: (részletek)

Klasszicizmus és romantika

- A nemzeti identitást meghatározó lírai szövegek olvasása és értelmezése
- A felvilágosodás és a romantika korának művelődéstörténeti és irodalmi programjának ismerete
- Az irodalmi szövegekben megfogalmazott közösségi és egyéni erkölcsi dilemmák megismerése
- Lírai szövegek poétikai-retorikai-stilisztikai elemzése
- Alapvető lírapoétikai szakterminusok ismerete (lírai én, lírai én pozíciói, hangulati líra, gondolati líra, közösségi líra, helyzetdal, életkép, megszólító vers)
- Alapvető hangulatok, beszélői attitűdök, modalitások ismerete (vidám, könnyed, humoros, ironikus, emelkedett, fennkölt, meghitt, idilli)
- Néhány alapvető lírai műfaj jellemző darabjának ismerete (dal, himnusz, epigramma)
- Alapvető szóképek felismerése: hasonlat, metafora, megszemélyesítés
- A novella és a regény műfaji sajátosságának ismerete

- Novellákat és a regények különböző szempontok szerinti értelmezése
- A kisepikai és nagyepikai alkotások különbségeinek felismerése (cselekmény, szereplők, helyszínek, tematikus fókusz)

A nemzeti irodalom kibontakozása a 19. sz. első felében: Reformkor

- a magyar kultúra és művelődés története 1800-1849-ig
- Kölcsey Ferenc életútja, művei: Huszt, Himnusz, Parainesis Kölcsey
- Kálmánhoz
- Vörösmarty Mihály életútja, művei: Szózat
- epigramma, himnusz, óda műfaji jellemzői
- nyelvi alakzatok, költői kifejezőeszközök
- memoriterek: Huszt, Himnusz, Szózat
- Petőfi Sándor:
- Petőfi életrajza
- A dal, az ars poetica, a leíró vers, a rapszódia, az elégia műfaji jellemzői
- Az ütemhangsúlyos verselés
- A tanult művek elemzése, költői képek felismerése
- A gondolati egységek belső szerkezetének vizsgálata
- A népies-nemzeti költészet jellemzői
- A XIX. század költői
- A puszta, télen
- Szeptember végén
- Egy gondolat bánt engemet...
- Nemzeti dal
- Műfaji sokszínűség Arany János költészetében:
- Életrajz
- Anekdota Arany Jánosról
- Az anekdota, az irónia, a történelmi ballada, az elégia fogalma, műfaji
- sajátosságai
- Az ütemhangsúlyos verselés fogalma
- A fülemile
- Szondi két apródja
- A nemzet mesemondója, Jókai Mór:
- az író életútja
- A kőszívű ember fiai című regény ismerete: helyzetek, kalandok,

		<ul style="list-style-type: none"> • konfliktusok, szerkezet, cselekmény, szereplők, jellemek, viszonyok, • tér-idő • a regény műfaji sajátosságai • az érzelmek kifejezésének megfigyelése - alkalmas a megjelenített értékek, erkölcsi kérdések, motivációk, • magatartásformák felismerése, értelmezésére; - alkalmas az irodalmi élmény megosztására; beszámoló, ajánlás • készítésére, különféle vélemények összevetésére; - képes annak felismerésére és tudatosítására, hogy az elemző- • értelmező olvasás elmélyíti az élmény- és tapasztalatszerzést, hogy • az irodalomolvasás érzelmi, gondolati, erkölcsi, esztétikai • élményeknek, az életvezetésnek is a forrása. • Mikszáth Kálmán, a magyar próza megújítója: • Mikszáth Kálmán életrajza • A novella, a karcolat, a regény műfaji sajátosságai • Az irodalmi alkotások műfaji sajátosságainak felismerése • A tér- és időszerkezet érzékelése • Szövegek eseményszerkezetének érzékelése és értelmezése. • A néhai bárány • A Balóthy-domínium • Szent Péter esernyője <p>Memoriterek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Csokonai Vitéz Mihály: Reményhez • Kölcsey Ferenc: Himnusz, Emléklapra, Huszt • Vörösmarty Mihály: Szózat • Petőfi Sándor: Nemzeti dal, Egy gondolat bánt engemet, Szeptember végén
idegen nyelv		<p>Angol</p> <p>Témakörök:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Én és a nagyvilág • Környezetünk, tájékozódás, veszélyek • Munka, tudomány, művészet • Tinédzser világ • Szórakozás, szabadidő • Érdekességek, különlegességek <p>Kommunikációs eszközök:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Megszólítás

- Bocsánatkérés és arra reagálás
- Köszönés
- Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás
- Elköszönés
- Köszönet és arra reagálás
- Bemutakozás, bemutatás
- Tetszés, nem tetszés
- Érdeklődés foglalt iránt és arra reagálás
- Telefonon bemutatkozás
- Képesség
- Megszólítás személyes levélben
- Elbúcsúzás személyes levélben
- Egymást követő események leírása
- Véleménykérés, és arra reagálás
- Bizonyosság, bizonytalanság
- Egyetértés, egyet nem értés
- Kérés és arra reagálás
- Szándék, kívánság
- Csodálkozás
- Dicséret, kritika
- Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése
- Javaslat és arra reagálás
- Szükségesség
- Meghívás és arra reagálás
- Dolgok, személyek megnevezése, leírása
- Kínálás és arra reagálás
- Öröm, sajnálkozás, bánat

Fogalomkörök:

- Cselekvés, történés, létezés kifejezése: Present Simple, Present Continuous, Present Perfect Simple, Present Simple passive, Past Simple, Past Simple Passive, 'used to', going to, Future with Will, Full Infinitive / Bare Infinitive, '-ing' form
- Birtoklás kifejezése: Past forms of have, Possessive adj., Genitive 's, Relative pronouns, so/neither
- Térbeli viszonyok: Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs, Relative adverbs
- Időbeli viszonyok: How often?, When? What time? What's the time? How long? (Past simple) already, yet, just, Have you ever ...?
- Mennyiségi viszonyok: főnevek egyes és többes száma, megszámlálható és

		<ul style="list-style-type: none"> • megszámlálhatatlan főnevek, Ordinal numbers, How many / How much? Minőségi viszonyok: Comparative and superlative of short adjectives, Irregular comparative and superlative forms of adjectives, should/shouldn't, have to (Past), mustn't, one / ones, Relative pronouns: who, which, that, so / neither • Modalitás: must, have to, should • Logikai viszonyok: Linking words, Conditionals • Szövegösszetartó eszközök: Articles, some+plural noun, any+plural noun, some +singular noun, any +singular noun, Nominative and Accusative of personal pronouns
matematika	írásbeli szóbeli	<ul style="list-style-type: none"> • Gondolatok (állítások, feltételezések, választások stb.) világos, érthető szóbeli és írásbeli közlése. • Egyszerű állítások igazságának eldöntése. • Sorba rendezés, kiválasztás legfeljebb 4 elem esetén. • Halmaz műveletek, metszet, unió, különbség két konkrét halmaz esetében. Számhalmazok ismerete. • Alapműveletek helyes elvégzése kis abszolútértékű egészek, törtek, tizedestörtek körében egyszerű esetekben. • Hatványozás, 10 pozitív egész kitevőjű hatványai, 10-nél nagyobb számok normálalakja. • Egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása egyszerű konkrét feladatokban. • Egyszerű százalékszámítási feladatok. • Osztó, többszörös, két szám közös osztóinak, néhány közös többszörösének megkeresése, prímtényező felbontásoszthatósági szabályok • Egyszerű elsőfokú egyismeretlenes egyenletek megoldása. • Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel is. • Arányosság, százalékszámítás • Betűs kifejezések, összevonása, helyettesítési érték, szorzása, osztása, szorzattá és összeggé alakítás • Összefüggések, függvények, sorozatok: • Lineáris függvények ábrázolása értéktáblázattal egyszerű esetekben. • Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint, néhány taggal megadott sorozat esetén szabály(ok) keresése. • Szög (fok), hosszúság, terület, térfogat, tömeg, úrtartalom, idő mérése a szabványos mértékegységeinek ismerete. • Háromszögek csoportosítása, területének kiszámítása. • Adott pont középpontos tükrképének megszerkesztése.

		<ul style="list-style-type: none"> • Szögfelező szerkesztése. • Háromszöggel kapcsolatos legegyszerűbb szerkesztések. • Háromszögek és konvex négyszögek belső szögeinek összege. • Háromszög és négyszög alapú egyenes hasábok, valamint a forgáshenger felismerése, jellemzése. • A gyakoriság fogalma. • Egyszerű grafikonok olvasása, készítése.
történelem		<ul style="list-style-type: none"> • . Az újkori és modern kori egyetemes és magyar történelmi jelenségek, események feldolgozásával a jelenben zajló folyamatok előzményeinek felismerése, a nemzeti azonosságtudat kialakulása. • Annak felismerése, hogy a modern nemzetállamokat különböző kultúrájú, vallású, szokású, életmódú népek, nemzetiségek együttesen alkotják • A múltat és a történelmet formáló alapvető folyamatok, összefüggések felismerése (pl. technikai fejlődésének hatásai a társadalomra és a gazdaságra) és egyszerű, átélhető erkölcsi tanulságok (pl. társadalmi kirekesztés) azonosítása, megítélése. • Az új- és modern korban élt emberek, közösségek élet-, gondolkodás- és szokásmódjainak azonosítása, a hasonlóságok és különbségek felismerése. • A tanuló ismerje fel, hogy a múltban való tájékozódást segítik a kulcsfogalmak és fogalmak, amelyek segítik a történelmi tájékozódás és gondolkodás kialakulását, fejlődését. • Ismerje fel, hogy az utókor a nagy történelmi személyiségek, nemzeti hősök cselekedeteit a közösségek érdekében végzett tevékenységek szempontjából értékeli, tudjon példát mondani ellentétes értékelésre. • Ismerje a XIX-XX. század nagy korszakainak megnevezését, illetve egy-egy korszak főbb jelenségeit, jellemzőit, szereplőit, összefüggéseit. • Ismerje a magyar történelem főbb csomópontjait egészen napjainkig. Legyen képes e hosszú történelmi folyamat meghatározó szereplőinek azonosítására és egy-egy korszak főbb kérdéseinek felismerésére. • Ismerje a korszak meghatározó egyetemes és magyar történelmének eseményeit, évszámait, történelmi helyszíneit. Legyen képes összefüggéseket találni a térben és időben eltérő fontosabb történelmi események között, különös tekintettel

		<p>azokra, melyek a magyarságot közvetlenül vagy közvetetten érintik.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tudja, hogy az egyes népek és államok a korszakban eltérő társadalmi, gazdasági és vallási körülmények között éltek, de a modern kor beköszöntével a köztük lévő kapcsolatok széleskörű rendszere épült ki. • Tudja, hogy Európához köthetők a modern demokratikus viszonyokat megalapozó szellemi mozgalmak és dokumentumok. • Tudja, hogy Magyarország a trianoni békediktátum következtében elvesztette területének és lakosságának kétharmadát, és közel öt millió magyar került kisebbségi sorba. Jelenleg közel hárommillió magyar nemzetiségű él a szomszédos államokban és a világ különböző részein, akik szintén a magyar nemzet tagjainak tekintendők. • Tudja, hogy a holokausztnak több százezer magyar áldozata is volt, és legyen tisztában ennek hazai és nemzetközi történelmi, politikai előzményeivel, körülményeivel és erkölcsi vonatkozásaival. • Tudja, hogy a társadalmakban eltérő jogokkal rendelkező és vagyoni helyzetű emberek alkotnak rétegeket, csoportokat.
etika /hit és erkölcsstan	szóbeli	<p>Beszélgetés erkölcsös véleményalkotással, a saját helyünk megítélése a világban. Pozitív – negatív véleményalkotás helyessége, formája, ezen tulajdonságok szétválogatása. A család fontosságának felismerése, pozitív viselkedéskultúra alkalmazása a mindennapokban. Napi helyes életvitel kialakítása (napirend összeállítás). A család helye a világban. Az értékes ember felismerése. Pozitív célok az ember életének irányításában. Az iskolai házirend ismerete, elfogadása.</p>
földrajz		<ul style="list-style-type: none"> - Ismerje a Föld belső szerkezetének felépítését - Ismerje a Földet formáló belső és külső erőket - Ismerje a földtörténeti korbeosztást - Legyen képes a gazdasági ismereteket alkalmazni: a mezőgazdaság, az ipar, és a szolgáltatások területén - Ismerje a kereskedelem és pénz fogalmát - Ismerje a világtenger gazdasági jelentőségét és védelmét - Ismerje Afrika földrajzi helyzetét és éghajlati jellemzőit - Legyen képes Egyiptom országát földrajzilag és gazdaságilag jellemezni - Legyen képes Ausztráliát és Óceániát földrajzilag és gazdaságilag jellemezni - Ismerje a Sarkvidékek világát - Legyen képes Amerikát jellemezni földrajzilag és gazdaságilag: az Egyesült Államok, Mexikó és Közép-Amerika, Dél-Amerika

		<p>- Legyen képes Ázsiát jellemezni földrajzilag és gazdaságilag: India, Kína, Japán, Délkelet-Ázsia, Délnyugat-Ázsia</p>
biológia	írásbeli szóbeli	<p>ismeri a biológia tudományának kutatási céljait, elismeri a tudósok munkáját és felelősségét, képet alkot a biológia fejlődéséről, érti a jelenkori kutatások jelentőségét;</p> <ul style="list-style-type: none"> - tényekre alapozott érveket fogalmaz meg a baktériumok jelentőségével kapcsolatban, értékeli egészségügyi, környezeti és biotechnológiai jelentőségüket; - vázlatrajz, fotó vagy mikroszkópos megfigyelés alapján felismeri és megnevezi a sejtmagvas sejt típus legfontosabb alkotórészeit, megfogalmazza a sejtekben zajló életfolyamatok lényegi jellemzőit; - összehasonlítja a növényi és az állati sejtek felépítését és működését, példák alapján értelmezi az egysejtű életmód jellegzetességeit; - érti a többsejtűek szerveződési típusainak különbségét, szerepét a fajok elterjedésében és a köztük kialakult munkamegosztásban - a biológiai problémák vizsgálatában figyelembe veszi az evolúciós fejlődés szempontjait, a földtörténeti időskálán el tudja helyezni ennek mérföldköveit, érti, hogy a mai emberi faj is az evolúció során alakult ki; - értelmezi a rátermettséget és a természetes szelekció fogalmát, tudja, hogy azt a véletlenszerű események és az önszerveződés is befolyásolhatják; - elfogadja, hogy minden ember egy fajhoz tartozik és a nagyraszok értékükben nem különböznek, a biológiai és kulturális örökségük az emberiség közös kincse - alaktani jellemzők összehasonlítása alapján felismer néhány fontosabb növény- és állatcsoportot, ezekbe besorolást végez; - konkrét példák vizsgálata alapján összehasonlítja a gombák, a növények és az állatok testfelépítését, életműködéseit és életmódját, ennek alapján érvel az önálló rendszertani csoportba sorolásuk mellett - alapfokon ismeri a földrészek, óceánok legjellegzetesebb növény- és állatfajait; - a földrészek természetes növényzetét ábrázoló tematikus térképek, fényképek, ábrák segítségével azonosítja bolygónk biomjait; - néhány jellegzetes faj példáján keresztül felismeri a kontinensek jellegzetes növényei és az ott élő állatvilág közötti kapcsolatot; - néhány tengeri növény- és állatfaj megismerése során felismeri, hogy bolygónk legnagyobb életközössége a világtengerekben él

		<ul style="list-style-type: none"> - életközösségek vizsgálata, valamint ábrák, animációk alapján magyarázza az életközösségekben zajló anyagforgalom folyamatát, felismeri az élőlények közötti táplálkozási kapcsolatokat, táplálkozási piramist szerkeszt; - leírások, filmek és saját megfigyelései alapján elemzi az állatok viselkedésének alaptípusait, ezek lényegi jellemzőit konkrét példák alapján bemutatja; - érti és elfogadja, hogy az élő természet rendelkezik olyan értékekkel, amelyeket törvényi eszközökkel is védeni kell, ismeri ennek formáit, felhívja a figyelmet az általa észlelt természetkárosításra; - az életformák sokféleségét megőrzendő értéként kezeli, felismeri a benne rejlő esztétikai szépséget, érvel a biológiai sokféleség veszélyeztetése ellen; - egységben látja az életközösségek múltbeli, jelenkori és várható jövőbeli állapotát, azok jövőbeli állapotára valószínűségi előrejelzést fogalmaz meg, felismeri és vállalja a jövőjük iránti egyéni és közösségi felelősséget - ismeri a növények gondozásának biológiai alapjait, több szempontot is figyelembe véve értékeli a növények, a növénytermesztés élelmezési, ipari és környezeti jelentőségét; <ul style="list-style-type: none"> -példák alapján elemzi a globális környezeti problémák gazdasági és társadalmi összefüggéseit, a megelőzés, a kárcsökkentés és az alkalmazkodás stratégiáit. - ismeri a kórokozó, a fertőzés és a járvány fogalmait, megkülönbözteti a vírusos és bakteriális fertőző betegségeket, felismeri az antibiotikumok helyes használatának fontosságát; - felméri a baleseti sérülések kockázatait, igyekszik ezeket elkerülni, a bekövetkezett balesetek esetében felismeri a sérülés, vérzés vagy mérgezés jeleit, ezekről megfelelő beszámolót tud adni; - a bekövetkezett balesetet, rosszulletet felismeri, segítséget (szükség esetén mentőt) tud hívni, valamint a tőle elvárható módon (életkori sajátosságainak megfelelően) elsősegélyt tud nyújtani: a sérült vagy beteg személy ellátását a rendelkezésre álló eszközökkel vagy eszköz nélkül megkezdeni (sebellátás, vérzéscsillapítás, eszméletlen beteg ellátása, szabad légút biztosítása);
kémia		<p>A tanuló tudja elhelyezni a kémiát a természettudományok rendszerében, ismerje fel a kémia és a többi természettudományos tantárgy kapcsolatát.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Láss a vegyipar fontos szerepét, tudjon példákat mondani a vegyipar által gyártott anyagokra.

	<ul style="list-style-type: none"> - Ismerje a kémiai laboratórium fontosabb eszközeit és azok használatát. - Tudja, hogy milyen alapvető balesetvédelmi szabályokat kell betartani a kísérletek végzése során. - Ismerje fel és tudja értelmezni a fontosabb veszélyességi jeleket. - Tudja, hogy minden anyag részecskékből áll, ismerjen olyan jelenségeket, amelyek azt bizonyítják, hogy anyagok részecskékből állnak. - Tudjon példákat mondani az anyagok fizikai és kémiai tulajdonságaira, lássa köztük a különbséget. - Tudjon példákat mondani az anyagok fizikai és kémiai változásaira, lássa köztük a különbséget. - Értse az egyesülés és a bomlás közötti különbséget, ismerje fel őket. - Értelmezze a hőtermelő (exoterm) és a hőelnyelő (endoterm) folyamatokat példákkal. - Ismerje a levegő főbb összetevőit, és azok tulajdonságait. - Legyen tisztában a levegőszennyezés főbb forrásaival, ismerjen levegőszennyező anyagokat. - Tudja, hogy az égésnek milyen típusai vannak, és mi a gyors égés három feltétele. - Legyen tisztában az oldatok fogalmával, alkotórészeivel (oldószer és oldott anyag), típusaival (híg, tömény, telítetlen, telített). - Ismerje az oldatkészítés lépéseit, tudjon hígítási és töményítési módszereket. - Értse a tömegszázalék fogalmát, tudjon egyszerűbb számolási feladatokat megoldani. - Legyen tisztában a különböző elválasztási módszerek elvével. - Ismerje a részecskék főbb csoportjait (elemi részecskék, kémiai részecskék). - Tudja megnevezni az atom fő részeit. - Legyen tisztában a rendszám, a tömegszám és a vegyjel fogalmával. - Ismerje az anyagmennyiség, a mól, a relatív atomtömeg, a moláris tömeg fogalmát. - Ismerje az elektronburok héjas szerkezetét, és tudja azt ábrázolni. - Ismerje a vegyértékhéj és a vegyértékelektronok fogalmát, ábrázolási lehetőségeiket. - Tudjon tájékozódni a periódusos rendszerben, ismerje fel a periódusokat és a csoportokat. - Lássa a különbséget a fémek és a nemfémek között. - Legyen tisztában a nemesgázszerkezet fogalmával. - Tudja, hogy mi az a kémiai kötés, ismerje a főbb típusait
--	---

		<p>(elsőrendű, másodrendű).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ismerje a molekula fogalmát. - Értse, hogyan keletkezik a kovalens kötés, és tudja jellemezni azt. - Legyen tisztában az összegképlet és a szerkezeti képlet felírásának módjaival, és jelentésükkel. - Ismerje az alábbi elem- és vegyületmolekulák képleteit: a hidrogén, klór, az oxigén, a nitrogén, a víz, a hidrogén-klorid, a metán, az ammónia és a szén-dioxid. <p style="text-align: center;">-</p>
fizika		<ul style="list-style-type: none"> • hétköznapi eszközökkel méréseket végez, rögzíti a mérések eredményeit, helyesen használja a közismert mértékegységeket; • ki tudja számolni a sűrűséget, tömeget és térfogatot a megfelelő adatok ismeretében • tisztában van azzal, hogy az energiának ára van, gyakorlati példákon keresztül ismerteti az energia-takarékosság fontosságát, ismeri az energiatermelés környezeti hatásait • ismeri a jövő tervezett energiaforrásaira vonatkozó legfontosabb elképzeléseket; • ismeri a zöldenergia és fosszilis energia fogalmát, az erőművek energia-átalakításban betöltött szerepét, az energiafelhasználás módjait és a háztartásokra jellemző fogyasztási adatokat; • kvalitatív ismeretekkel rendelkezik az energia szerepéről, az energiaforrásokról, az energiaátalakulásokról • megfelelően tudja összekapcsolni a hely- és időadatokat. Különbséget tesz az út és elmozdulás fogalma között. Ismeri, és ki tudja számítani az átlagsebességet, a mértékegységeket megfelelően használja. • meghatározza az egyenes vonalú egyenletes mozgást végző test sebességét, a megtett utat, az út megtételéhez szükséges időt; • tisztában van a mozgások kialakulásának okával, ismeri az erő szerepét egy mozgó test megállításában, elindításában, valamilyen külső hatás kompenzálásában; <ul style="list-style-type: none"> - megismeri jelentős fizikusok életének és tevékenységének legfontosabb részleteit (pl. Isaac Newton, Galileo Galilei) - méri a periódusidőt, fizikai kísérleteket végez azzal kapcsolatban, hogy mitől függ a periódusidő; - tisztában van a rugalmasság és rugalmatlanság fogalmával, az erő és az általa okozott deformáció közötti kapcsolat jellegével
ének-zene	szóbeli gyakorlati	<p>Az énekes anyagból 15 dalt előadása</p> <p>A zenehallgatásra ajánlott, stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneműveket (min. 10 alkotás) felismerje</p>

		<p>Ajánlott zenehallgatási anyag: Franz Schubert: A pizstráng Beethoven: IX. szimfónia Örömóda Romantikus zeneszerzők alkotásai, reneszánsz zene, ária, mise, opera, oratórium, műzene, népzenei feldolgozás, romantikus zene, szimfonikus költemény, kamara zene, kantáta, szerenád, versenymű, szimfónia, műzene, népzenei feldolgozás, romantikus zene</p> <p>Kis és nagy szext, kis és nagy szeptim</p>
<p>vizuális kultúra</p>	<p>gyakorlati</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Legyen képes a vizuális művészet eszközeivel megismerhető világ jelenségeit megvizsgálni, értelmezni, következtetéseit az életkorának megfelelő szinten használja fel alkotó munkájában, • a vizuális kultúra minden területén tudja érvényesíteni a mérlegelő gondolkodást, illetve a személyes vélemények megjelenítését, • látványt, vizuális jelenségeket, műalkotásokat önállóan is legyen képes alapszinten szövegesen jellemezni, bemutatni; • tudjon egy adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keresni többféle forrásból; • legyen képes szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzelni és megjeleníteni a látványt, egyénileg és csoportmunkában is; • tudjon különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlítani, megkülönböztetni, illetve alkotótevékenysége során újrafogalmazni a látványt; • tudja megfogalmazni személyes viszonyulását, értelmezését adott vagy választott művész alkotásai kapcsán, • alkotómunka során legyen képes felhasználni a már látott képi inspirációkat; • képes legyen nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást találni, • vizuális megjelenítés során használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit, egyénileg és csoportmunkában is; • - legyen képes gondolatait, terveit, észrevételeit, véleményét változatos vizuális eszközök segítségével prezentálni.

<p>digitális kultúra</p>	<p>szóbeli gyakorlati</p>	<ul style="list-style-type: none"> • megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat; • ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit; • a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven; • tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről; • vizsgálni tudja a szabályozó eszközök hatásait a tantárgyi alkalmazásokban • tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket; • önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat • ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit • ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket; • a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat; • ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás); • a szöveges dokumentumokat többféle elrendezésben jeleníti meg papíron, tisztában van a nyomtatás környezetre gyakorolt hatásaival; • etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival • ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza; • a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat • cellahivatkozásokat, matematikai tudásának megfelelő képleteket, egyszerű statisztikai függvényeket használ táblázatkezelő programban; • az adatok szemléltetéséhez diagramot készít; • tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról • ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét; • online gyakorolja az állampolgári jogokat és kötelességeket;
---------------------------------	---------------------------	--

		<ul style="list-style-type: none"> • ismeri az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét; • tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket; • védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér. •
technika és tervezés	szóbeli gyakorlati	<ul style="list-style-type: none"> • Legyen képes valamennyi tevékenységének tervezésénél és értékelésénél figyelembe venni a környezeti szempontokat, • ismerje fel a technológiai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát. • probléma megoldása során önállóan vagy társakkal együtt tudjon megoldási alternatívákat megfogalmazni, • döntéseit jellemezze tudatosság, • ismerje fel a személyes cselekvés jelentőségét a globális problémák megoldásában, • egészség- és környezettudatosan döntsön és tevékenykedjen, • a lehetséges továbbtanulási útvonalakkal kapcsolatban segítséggel tudjon rövid és középtávú terveket megfogalmazni, • ismerje fel saját felelősségét életvezetése megtervezésében és megszervezésében, tudatosan gazdálkodjon a rendelkezésre álló anyagi és nem anyagi erőforrásokkal; • ismerje a társadalmi munkamegosztás lényegét, az egyes foglalkoztatási ágazatok jelentőségét; • rendelkezzen alapvető ismeretekkel a pénzügyi ismeretek terén (családi gazdálkodás, bevétel, kiadás, hitelek)
testnevelés és sport	gyakorlati	<ul style="list-style-type: none"> • 4 perc folyamatos futás, dobások távolba 1kg-os medicinlabdá-val,súlylökés helyből • Mérlegállás; dőlés előre fekvőtámaszba; karhajlítás-nyújtás; vetődés előre hátsó fekvőtámaszba; nyújtott ülésben törzshajlítás előre; tarkóállás; terpeszfelugrás. Fejállás • <i>minimum szint: 3 talaj elem bemutatása</i> • Labdavezetés bóják között; kapura lövés minimum szint: labdavezetés egyenes vonalban • 5 db. 4 ütemű fekvőtámasz • Labdavezetési-átadási gyakorlatok,kapura lövés álló helyből • Fektetett dobás minimum szint: labdavezetés egyenes vonalban bójakerüléssel

		<ul style="list-style-type: none"> • Alsó nyitás; kosárérintés <i>minimum</i> szint: 6 m-ről háló fölött érvényes nyitás, 6 próbálkozásból legalább 2 sikeres legyen
Dráma és színház	szóbeli	<ul style="list-style-type: none"> • A szerep alapelemeinek (funkció, karakter, viszonyok) felismerése • A cselekmény alapelemeinek (téma, történet, cselekmény, esemény) felismerése • A színház közösségi feladatai, funkciói • A dramatikus szituációk alapelemeinek (szereplők, hely, idő, viszonyrendszer, probléma) felismerése és azonosítása • Alapvető színpadi műfajok felismerése és megkülönböztetése • Alapvető színpadi műfajok jellemző jegyeinek elkülönítése • A színházi előadások formanyelvi jellemzőinek felismerése
8. osztály		
tantárgy		követelmény
magyar nyelv	írásbeli szóbeli	<ul style="list-style-type: none"> • A tanult hangtani, alaktani ismeretek megfigyeltetése és felismerése a szavakban • A szófajok és mondatfajták megfigyeltetése és felismerése a szövegben • A szókincs fejlesztése • Az állandósult szókapcsolatok, a szólások, a közmondások, a szállóigék értelmezése • A szóbeli és írásbeli fogalmazási készség fejlesztése • Az olvasmány-feldolgozási stratégiák gyakoroltatása • Reflektálás a szöveg tartalmára • A szöveghű, értő szövegolvasás gyakoroltatása • A hagyományos és a digitális írás fejlesztése • Kreatív írásgyakorlatok alkalmazása • A helyesírási készség fejlesztése • A mérlegelő gondolkodás fejlesztése • A megtanult szövegtípusok jellemzőinek felismerése és alkalmazása • Helyesírási, nyelvhelyességi szabályoknak és a szövegtípusoknak megfelelő hagyományos és digitális szövegszerkesztési szabályok átisméltése • 2.Szövegértés, szövegalkotás: <ul style="list-style-type: none"> • Különbféle megjelenésű és típusú szövegek megértése és alkotása • A szövegtípusok műfaji, retorikai és stilisztikai jellemzőinek megismerése, áttekintése

		<ul style="list-style-type: none"> • Fogalmak: elbeszélés, leírás, jellemzés, érvelés, cáfolat <p>Összetett mondatok</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes az egyszerű és összetett mondatok megkülönböztetni. • Felismeri az alárendelő és mellérendelő összetett mondatok közti különbségeket (tartalmi-logikai és/vagy grammatikai viszony). • Ismeri az alárendelő és mellérendelő összetett mondatok fajtáit, azok elemzésének lépéseit. Mondatátalakítási gyakorlatokat végez a beszédhelyzetnek és a kommunikációs szándéknak megfelelően szóban és írásban. <p>4. Nyelvtörténet, nyelvrokonság – játékosan</p> <ul style="list-style-type: none"> • a nyelv állandóságának és változásának megfigyelése különböző korok szövegeiben • a szókincs változása, régi kifejezések, jövevényszavak gyűjtése irodalmi és beszélt • nyelvi szövegekből • a nyelvújítás és a nyelvújítók néhány szóalkotási módjának megismerése • a magyar nyelv eredete, a nyelvrokonság hipotéziseinek megismerése • Fogalmak: rovásírás, nyelvemlék, nyelvújítás, nyelvcsalád, nyelvrokonság, jövevényszó
<p>magyar irodalom</p>	<p>írásbeli szóbeli</p>	<p>Líra a 20. század első felének magyar irodalmában</p> <ul style="list-style-type: none"> • A nemzeti identitást meghatározó lírai szövegek olvasása, megértése • A 20. század első felében megjelenő művelődéstörténeti és irodalmi programok bemutatása • Az irodalmi szövegekben megfogalmazott közösségi és egyéni erkölcsi dilemmák felismerése, értelmzése • Lírai szövegek poétikai-retorikai-stilisztikai elemzése • Alapvető lírapoétikai szakterminusok alkalmazása • Alapvető hangulatok, beszélői attitűdök, modalitások felismerése • Szóképek felismerése: hasonlat, megszemélyesítés, metafora, metonímia, szinesztézia <p>Epika a 20. század első felének magyar irodalmában</p> <ul style="list-style-type: none"> • A történetmesélés egyszerűbb formáinak ismerete • A 20. század elejének epikai sokszínűsége, pl.: történelmi regény, idill, iskolaregény, • fejlődésregény; népies regény; paródia; lírai novella, realista novella • Novellák és regényrészletek szövegközpontú elemzése

- A novella és az elbeszélés műfaji sajátosságainak ismerete
- Kisepikai és nagyepikai alkotások különbségeinek (cselekmény, szereplők, helyszínek, tematikus fókusz) ismerete

Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében

Líra a 20. század második felének magyar irodalmában

- A lírai nyelvhasználat sajátosságainak ismerete
- Alapvető hangulatok, beszélői attitűdök, modalitások felismerése
- Néhány lírai műfaj jellemzőinek megismerése (lírai önéletrajz, népies dal)
- Szóképek, alakzatok felismerés

Epika a 20. század második felének magyar irodalmában

- A történetmesélés egyszerűbb formáinak átismétlése
- A 20. század második felének epikai sokszínűsége, pl.: lírai szociográfia, egypercesek
- Novellák és regényrészletek szövegközpontú elemzése
- Az egyperces novella műfaji sajátosságainak felismertetése
- Önéletrajzi ihletettség a 20. század második felének epikájában
- A groteszk megjelenése a korszak irodalmában
- - egyperces, groteszk, humor

Dráma a 20. század második felének magyar irodalmában

- A színpadi hatáskeltés eszközeinek vizsgálata
- A drámai döntési helyzetek, motivációk, konfliktusok felismerése, vizsgálata,
- megvitatása
- A dráma cselekményének megértése, rekonstruálása szerkezeti vázlat segítségével
- A komikum, a humor tartalmi és nyelvi jellemzőinek megismerése
- A monológ és a dialógus szerepének megkülönböztetése
- Drámarészletekből drámaegész kibontása
- Részvétel egy drámai mű színreviteléhez kapcsolódó tevékenységben

A 20. századi történelem az irodalomban

(világháborúk, holokauszt, romaholokauszt, a kommunista diktatúra áldozatai, 1956)

- A történelmi traumák megjelenése az irodalmi alkotásokban
- Diktatúrák és áldozatok, erkölcsi dilemmák és konfliktusok ábrázolása a hatalom és a kiszolgáltatott egyének között.
- Az irodalmi művek alapján az egyes emberek erkölcsi felelősségének tudatosítása
  - Egyes olvasott szövegek jellegzetes poétikai-retorikai alakzatainak megfigyelése, felismerése

		<p>Memoríterek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ady Endre: Órizem a szemed + 1 szabadon választott vers • Reményik Sándor: Templom és iskola (részlet) • József Attila: Születésnapomra • József Attila: Mama • Radnóti Miklós: Nem tudhatom
<p>idegen nyelv</p>		<p>Angol</p> <p>Témakörök:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Életmód, szabadidő • Érdeklődési körök, hobbik • Ismeretterjesztő és szórakoztató kommunikáció • Funkcionális kommunikáció: útmutatás, leírás, információ kérés, segélykérés • Érdekes tények a világból <p>Kommunikációs eszközök:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Megszólítás • Bocsánatkérés és arra reagálás • Köszönés • Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás • Elköszönés • Telefon felvétele • Köszönet és arra reagálás • Remény • Bemutatkozás, bemutatás • Tetszés, nem tetszés • Érdeklődés hogyan iránt és arra reagálás • Telefonon bemutatkozás • Képesség • Megszólítás személyes levélben • Lehetőség • Elbúcsúzás személyes levélben • Egymást követő események leírása • Véleménykérés, és arra reagálás • Bizonyosság, bizonytalanság • Egyetértés, egyet nem értés • Kérés és arra reagálás • Ígéret • Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság • Szándék, kívánság • Csodálkozás • Dicséret, kritika

- Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése
- Javaslat és arra reagálás
- Szükségesség
- Meghívás és arra reagálás
- Dolgok, személyek megnevezése, leírása
- Kínálás és arra reagálás
- Információkérés, -adás
- Öröm, sajnálkozás, bánat
- Tudás, nem tudás

Fogalomkörök:

- Cselekvés, történés, létezés kifejezése: Jelenidejűség: Present Simple Present Continuous, Present Perfect Simple, Present Perfect Progressive, Present Simple Passive. Múltidejűség: Past Simple, Past Progressive, Past Simple Passive, Jövőidejűség: going to, Future with Will, Igenevek: Full Infinitive, Bare Infinitive, Reported Speech, Statements, '-ing'
- Birtoklás kifejezése: Past forms of have, have with will, Possessive adj., Genitive 's, Possessive pronouns
- Térbeli viszonyok: Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs, Prepositions of place, Prepositions of movement
- Időbeli viszonyok: How often?, When? What time? What's the time? When? What time? What's the time? Prepositions of time, Time clauses: When, while, as soon as, , as, How long? (Past simple). How long? (Present Perfect), already, yet, just
- Mennyiségi viszonyok: főnevek egyes és többes száma, megszámlálható és
- megszámlálhatatlan főnevek, Cardinal numbers
- Minőségi viszonyok: Comparative and superlative of short adjectives, Irregular comparative and superlative forms of adjectives Subject-object question, Negative questions, Reflexive pronouns
- Modalitás: can (ability), can/could/may expressing permission should/shouldn't must, have to, need to, have to (Past) needn't, mustn't
- Logikai viszonyok: Linking words, Conditional Type 1 Conditionals 0, 1, 2 Wishes Clauses of result
- Szövegösszetartó eszközök: Articles: a, an , the, some+plural noun, any+plural noun, some +singular noun , any +singular noun, Nominative and Accusative of personal pronouns, Demonstrative pronouns, Indefinite pronouns, Reflexive pronouns, Comparative and superlative of short adjectives,

		Irregular comparative and superlative forms of adjectives, so, neither, too, either
matematika	írásbeli szóbeli	<ul style="list-style-type: none"> • Elemek halmazba rendezése több szempont alapján. • Egyszerű állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása. • Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, szövegek értelmezése egyszerűbb esetekben. • Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával. • Halmazműveletek, középértékek • Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelzésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Az eredmény becslése, ellenőrzése, helyes és értelmes kerekítése. • Mérés, mértékegység használata, átváltás. Egyenes arányosság, fordított arányosság. • A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során. • Hatványozás, számok normálalakja, számok négyzetgyöke. • A legnagyobb közös osztó kiválasztása az összes osztóból, a legkisebb pozitív közös többszörös kiválasztása a többszörösök közül. Oszthatósági szabályok. • Prímszám, összetett szám. Prímtényező felbontás. • Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értéke. Összevonás. Többtagú kifejezés szorzása egytagúval. • Négyzetre emelés, négyzetgyökvonás, hatványozás pozitív egész kitevők esetén. • Elsőfokú egyenletek és egyenlőtlenségek. A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel. Ellenőrzés. A megoldás ábrázolása számegyenesen. • A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában. • Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére. • Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint. • Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, a lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is.

		<ul style="list-style-type: none"> • Grafikonok elemzése a tanult szempontok szerint, grafikonok készítése, grafikonokról adatokat leolvasása. Táblázatok adatainak leolvasása, értelmezése, ábrázolása különböző típusú grafikonon. • A tanult geometriai ismeretek felhasználásával helyes ábrák készítése, pontos szerkesztések végzése. • A tanult geometriai alakzatok tulajdonságainak, síkidomok, sokszögek kerülete és területe • Egyenes hasábok felszíne, térfogata • Geometriai transzformációk
történelem		<ul style="list-style-type: none"> • Tudjon különbséget tenni a demokrácia és a diktatúra között, s tudjon azokra példát mondani a feldolgozott történelmi korszakokból és napjainkból. • Ismerje fel a tanuló a hazánkat és a világot fenyegető globális veszélyeket, betegségeket, terrorizmust, munkanélküliséget. • Legyen képes különbséget tenni a történelem különböző típusú forrásai között, és legyen képes egy-egy korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni. • Tudja, hogy hol kell a fontos események forrásait kutatni, és legyen képes a megismert jelenségeket, eseményeket összehasonlítani. • Ismerje a híres történelmi személyiségek jellemzéséhez szükséges adatokat, eseményeket és kulcsszavakat. • Legyen képes a tanuló történelmi ismeretet meríteni és egyszerű következtetéseket megfogalmazni hallott és olvasott szövegekből, különböző médiumok anyagából. • Legyen képes információt gyűjteni adott témához könyvtárban és múzeumban; olvasmányairól készítsen lényegyet kiemelő jegyzetet. • Legyen képes könyvtári munkával és az internet kritikus használatával forrásokat gyűjteni, kiselőadást tartani, illetve érvelni. • Ismerje fel a sajtó és média szerepét a nyilvánosságban, tudja azonosítani a reklám és médiapiac jellegzetességeit. • Legyen képes szóbeli beszámolót készíteni önálló gyűjtőmunkával szerzett ismereteiről, és kiselőadást tartani. • Legyen képes saját vélemény megfogalmazása mellett mások véleményének figyelembe vételére, és tudjon ezekre reflektálni. • Legyen képes példák segítségével értelmezni az alapvető emberi, gyermek- és diákjogokat, valamint a társadalmi szolidaritás különböző formáit. • Legyen képes példák segítségével bemutatni a legfontosabb állampolgári jogokat és kötelességeket, tudja értelmezni ezek egymáshoz való viszonyát.

		<ul style="list-style-type: none"> • Legyen képes a gazdasági és pénzügyi terület fontosabb szereplőit azonosítani, illetve egyszerű családi költségvetést készíteni, és mérlegelni a háztartáson belüli megtakarítási lehetőségeket.
etika /hit és erkölcsstan	szóbeli	Beszélgetés erkölcsös véleményalkotással, a saját helyünk megítélése a világban. Pozitív – negatív véleményalkotás helyessége, formája, ezen tulajdonságok szétválogatása. A család fontosságának felismerése, pozitív viselkedéskultúra alkalmazása a mindennapokban. Napi helyes életvitel kialakítása (napirend összeállítás). A család helye a világban. Az értékes ember felismerése. Pozitív célok az ember életének irányításában. Az iskolai házirend ismerete, elfogadása.
fizika	írásbeli szóbeli	<ul style="list-style-type: none"> – jellemzi az anyag egyes halmazállapotait, annak sajátságait, ismeri a halmazállapot-változások jellemzőit, a halmazállapot-változások és a hőmérséklet alakulásának kapcsolatát; – tudja magyarázni a folyadékokban való úszás, lebegés és elmerülés jelenségét, az erre vonatkozó sűrűségfeltételt; – tudja, miben nyilvánulnak meg a kapilláris jelenségek, ismer ezekre példákat a gyakorlatból (pl. növények tápanyagfelvétele a talajból); – kísérletezés közben, illetve a háztartásban megfigyeli a folyadékok és szilárd anyagok melegítésének folyamatát, - ismeri az elektromos állapot fogalmát, kialakulását, és megmagyarázza azt az anyagban lévő töltött részecskék és a közöttük fellépő erőhatások segítségével; - szemléletes képe van az elektromos áramról, ismeri az elektromos vezetők és szigetelők fogalmát; - használja a feszültség, áramerősség, ellenállás mennyiségeket egyszerű áramkörök jellemzésére; – ismeri az aktuálisan használt elektromos fényforrásokat, azok fogyasztását és fényerejét meghatározó mennyiségeket, a háztartásban gyakran használt áramforrásokat; – ismeri a látás folyamatát, a szem hibáit és a szemüveg szerepét ezek kijavításában, a szem megerősítésének (például számítógép) következményeit; – ismeri néhány gyakran használt optikai eszköz részeit, átlátja működési elvüket; – tisztában van a fény egyenes vonalú terjedésével, szabályos visszaverődésének törvényével, erre hétköznapi példákat hoz. – érti a hullámmozgás lényegét és a jellemző legfontosabb mennyiségeket: frekvencia, amplitúdó, hullámhossz, terjedési sebesség;

		<ul style="list-style-type: none"> - ismeri a hallás folyamatát, a levegő hullámzásának szerepét a hang továbbításában. Meg tudja nevezni a hallás-károsodáshoz vezető főbb tényezőket. - ismeri az ózonpajzs elvékonyodásának és az ultraibolya sugárzás erősödésének tényét és lehetséges okait. - érti a nappalok és éjszakák változásának fizikai okát, megfigyelésekkel feltárja a holdfázisok változásának fizikai hátterét. - ismeri a csillagok fogalmát, számuk és méretük nagyságrendjét. Ismeri a világűr fogalmát, a csillagászati időegységeket (nap, hónap, év) és azok kapcsolatát a Föld és Hold forgásával és keringésével; - ismeri a csillagképek, a Sarkcsillag, valamint a Nap égi helyzetének szerepét a tájékozódásban; - tisztában van a galaxisok mibenlétével, számuk és méretük nagyságrendjével. Ismeri a Naprendszer bolygóinak fontosabb fizikai jellemzőit; - tisztában van az űrkutatás aktuális céljaival, legérdekesebb eredményeivel
kémia	írásbeli szóbeli	<ul style="list-style-type: none"> • -Ismerje az ion, a kation és az anion fogalmát. Ismerje a főbb • ionok kémiai jelét. <ul style="list-style-type: none"> - Tudja értelmezni a nátrium és a klór, illetve a magnézium és az • oxigén reakcióját ionképződéssel. <ul style="list-style-type: none"> - Értse, hogyan keletkezik az ionkötés, és tudja jellemezni azt. - Legyen tisztában az ionvegyület fogalmával. Tudja, hogy kell az • ionvegyületek képletét megalkotni. <ul style="list-style-type: none"> - Legyen tisztában a kémiai egyenlet (reakcióegyenlet) fogalmával. - Tudja, hogyan kell felírni és rendezni a kémiai egyenleteket, • legyen képes ezt egyszerűbb kémiai reakciónál alkalmazni. <ul style="list-style-type: none"> - Ismertesse a tömegmegmaradás törvényét. - Ismerje a kémhatás fogalmát, típusait (savas, lúgos, semleges). - Legyen tisztában az indikátor fogalmával, tudjon példákat • (univerzál, lakmusz, fenolftalein). <ul style="list-style-type: none"> - Tudjon példákat savakra, lúgokra. - Legyen tisztában a fontosabb savak és bázisok neveivel és • képleteivel. <ul style="list-style-type: none"> - Tudja, hogy mi a közömbösítés, értelmezze a sav + bázis = só + víz • reakciót. <ul style="list-style-type: none"> - Ismerje a redoxireakció, a redukció, az oxidáció, a redukálószer • és az oxidálószer fogalmát. <ul style="list-style-type: none"> - Tudja, hogy az égésnek milyen típusai vannak, és mi a gyors égés • három feltétele.

		<ul style="list-style-type: none"> - Ismerjen különböző tűzoltási módokat, tűzoltó anyagokat. - Ismerjen különböző tűzoltási módokat, tűzoltó anyagokat. - Értse a víz több szempontból is kitüntetett jelentőségét, ismerje <ul style="list-style-type: none"> • a víz szerepét fizikai és kémiai szempontból. - Tudja csoportosítani a természetes vizeket (édesvíz, esővíz, hó, <ul style="list-style-type: none"> • jég, tengervíz). - Legyen tisztában az ivóvíz fő forrásaival. Ismerje az ásványvíz és a <ul style="list-style-type: none"> • gyógyvíz fogalmát. - Ismerje az ioncserélt víz és a desztillált víz fogalmát, lássa köztük <ul style="list-style-type: none"> • a különbséget. - Tudja, hogy a víz két alkotórésze a hidrogén és az oxigén. <ul style="list-style-type: none"> • Értelmezze a vízbontást. - Tudjon példákat a vízszennyezés forrásaira. <ul style="list-style-type: none"> • Legyen tisztában a hidrogén és a levegő tulajdonságaival. - Ismerje az ásvány, a kőzet és az érc fogalmát, tudjon példákat <ul style="list-style-type: none"> • mondani rájuk. - Ismerje a kőszenek fajtáit és jellemezze azokat széntartalmuk, <ul style="list-style-type: none"> • fűtőértékük, koruk, felhasználásuk alapján. - Legyen tisztában a szén legfontosabb vegyületeinek a <ul style="list-style-type: none"> • tulajdonságaival (szén-dioxid, szén-monoxid, szénsav). - Ismerje a vas és ötvözetek fizikai és kémiai tulajdonságait. <ul style="list-style-type: none"> - Ismerje az alumínium fizikai és kémiai tulajdonságait. - Legyen tisztában a vas- és acélgártás folyamatával. <ul style="list-style-type: none"> - Legyen tisztában a mészalapú építkezés körfolyamatának <ul style="list-style-type: none"> • lépéseivel (mészégetés, mészsoltás, karbonátosodás). - Tudja jellemezni a kalcium-szulfát két formáját (kristályos gipsz, <ul style="list-style-type: none"> • égetett gipsz). - Lássa a homok és az üveg közötti kapcsolatot. <ul style="list-style-type: none"> - Ismerje a porcelán, a finomkerámia, az üveg és a papír <ul style="list-style-type: none"> • tulajdonságait. - Legyen tisztában a műanyagipar hazai szerepével. Ismerje a <ul style="list-style-type: none"> • fontosabb műanyagokat. - Tudja megkülönböztetni egymástól a megújuló és a nem <ul style="list-style-type: none"> • megújuló energiaforrásokat, tudjon példákat rájuk. - Tudja megkülönböztetni egymástól a szervetlen és a szerves <ul style="list-style-type: none"> • anyagokat. - Legyen tisztában a szénhidrogének fogalmával. Tudjon példákat <ul style="list-style-type: none"> • rájuk. - Ismerje a legfontosabb alkoholokat és szerves savakat, és néhány <ul style="list-style-type: none"> • tulajdonságukat.
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> - Ismerje az alkoholok, szerves savak funkciós csoportjait. - Legyen tisztában az alkohol káros hatásaival, és tudjon <ul style="list-style-type: none"> • különbséget tenni az etil-alkohol és a metil-alkohol között. - Tudja értelmezni a fotoszintézist. - Ismerje a szénhidrátok csoportosítási rendszerét (egyszerű, <ul style="list-style-type: none"> • összetett). Tudjon példákat az egyszerű szénhidrátokra (szőlőcukor, gyümölcscukor, répacukor). - Ismerje a fehérjék összetételét, az aminosavak fogalmát. - Legyen tisztában a zsírok és olajok felépítésével (glicerin, <ul style="list-style-type: none"> • zsírsavak), ismerjék a zsírok és olajok legfontosabb tulajdonságait. - Ismerje a legfontosabb élelmiszercsoportokat. - Tudja, hogy mitől lesz egészséges a táplálkozás. - Ismerje a hétköznapi életben használt savakat, lúgokat és sókat. - Ismerje a konyhasót, a szódabikarbónát, a sütőport, a <ul style="list-style-type: none"> • szalicilsavat, a nátrium-benzoátot és az ecetsavat. - Legyen tisztában a mosószerek és szappanok kémiai <ul style="list-style-type: none"> • felépítésével, hatásmódjával. - Tudjon példákat különböző csomagolóanyagokra, azok <ul style="list-style-type: none"> • újrahasznosítására.
biológia	írásbeli szóbeli	<ul style="list-style-type: none"> - az emberi test megfigyelése alapján azonosítja a főbb testtájakat és testrészeket, elemzi ezek arányait és szimmetriaviszonyait; - felismeri az emberi bőr, a csontváz és a vázizomzat főbb elemeit, ezek kapcsolódási módjait, értelmezi a mozgási szervrendszer felépítése és az ember mozgásképesége közötti összefüggéseket; - alapvető mozgástípusok és egyes sportok esetében elemzi a mozgásszervrendszer működésének jellemzőit, igyekszik ezeket fizikai fogalmakkal és elvekkel magyarázni; - felismeri a gyakorolt sportok testi és lelki fejlesztő hatását és a velük járó terheléseket, baleseti veszélyeket, tanácsokat fogalmaz meg ezek elkerülésére - ábrák, makettek alapján felismeri az ember anyagforgalmi szervrendszereinek fontosabb szerveit, a megismert külső és belső testkép alapján felidézi azok elhelyezkedését; - szövegek, ábrák, folyamatvázlatok, videók és szimulációk alapján azonosítja a táplálkozási, keringési, légzési, kiválasztási szervrendszerek alapvető biológiai funkcióit, az életfolyamatok lépéseit;

		<ul style="list-style-type: none"> - ábrák, makettek alapján felismeri az ember ideg- és hormonrendszerének fontosabb szerveit, a megismert külső és belső testkép alapján felidéri azok elhelyezkedését; azonosítja az ideg- és hormonrendszer alapvető biológiai funkcióit, értelmezi a szabályozás elvét; - felismeri, hogy az immunrendszer is információkat dolgoz fel, azonosítja a rendszer főbb szerveit, sejtes elemeit és kémiai összetevőit; - azonosítja az emberi egyedfejlődés főbb szakaszait, bemutatja az emberi nemek testi különbözőségének kialakulását, - értékeli a személyi és környezeti higiénia egészségmegőrzéssel kapcsolatos jelentőségét, ennek alapelveit személyes környezetében is igyekszik alkalmazni, egyéni képességeihez mérten tisztán, rendben tartja környezetét - ismeri a szív- és érrendszeri betegségek kockázati tényezőit,
<p>földrajz</p>	<p>írásbeli szóbeli</p>	<ul style="list-style-type: none"> -tájékozódik különböző típusú és tartalmú térképeken, biztonságosan leolvassa azok információtartalmát, a térképen elhelyez földrajzi elemeket; -gyakorlati feladatokat (pl. távolság- és helymeghatározás, utazástervezés) old meg nyomtatott és digitális térkép segítségével; -el tud készíteni egyszerű térképvázlatokat, útvonalterveket; - azonosítja a jelenségek időbeli jellemzőit. - összehasonlítja, illetve komplex módon vizsgál pl. hazai nagytájakat, tájakat, régiókat, településeket; - javaslatot fogalmaz meg lakókörnyezete jövőbeli, környezeti szempontokat szem előtt tartó, fenntartható fejlesztésére; - érveket fogalmaz meg a tudatos fogyasztói magatartás, a környezettudatos döntések fontossága mellett. - népszámlálási és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le; - következtet Magyarországon és a Kárpát-medence térségében előforduló természeti és környezeti veszélyek kialakulásának okaira, várható következményeire, térségi jellemzőire; - ismeri és értelmezi a társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségek leírására alkalmazott mutatókat; -bemutatja a nemzetközi szintű munkamegosztás és fejlettségbeli különbségek kialakulásának okait és következményeit; -ismeri a környezet- és a természetvédelem alapvető feladatait és lehetőségeit a földrajzi, környezeti eredetű problémák mérséklésében, megoldásában; - példák alapján megfogalmazza a helyi környezetkárosítás tágabb környezetre kiterjedő következményeit, megnevezi és ok-okozati összefüggéseiben bemutatja a globálissá váló környezeti problémákat; - a környezeti kérdésekkel, globális problémákkal kapcsolatos álláspontját logikus érvekkel támasztja alá, javaslatot fogalmaz meg a környezeti problémák mérséklésére.

		<ul style="list-style-type: none"> – példákat nevez meg a természeti adottságok gazdálkodást, életvitelt befolyásoló szerepére; – helyi, regionális és a Föld egészére jellemző folyamatok közötti hasonlóságokat, összefüggéseket felismer; – ismeri a környezet- és a természetvédelem alapvető feladatait és lehetőségeit a földrajzi, környezeti eredetű problémák mérséklésében, megoldásában; – példákat sorol a globalizáció mindennapi életünket befolyásoló folyamataira; – érveket fogalmaz meg a tudatos fogyasztói magatartás, a környezettudatos döntések fontossága mellett; – életkori sajátosságainak megfelelő helyzetekben alkalmazza pénzügyi ismereteit
ének-zene	szóbeli gyakorlati	<p>Az énekes anyagból 15 szemelvényt előadni.</p> <p>A zenehallgatásra ajánlott, stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneműveket (min. 10 alkotás) felismerni</p> <p>Ajánlott zenehallgatási anyag</p> <p>Gregorián énekek, korai többszólamú művek részletei Romantika, jazz, XX.század zenéje Johannes Brahms: Akadémiai ünnepi nyitány B.Smetana: Moldva Liszt Ferenc: XV.Magyar rapszódia: Rákóczi-induló, Maurice Ravel: Bolero Erkel Ferenc: Bánk bán Filmzenék, musical, rockopera Kodály Zoltán: Esti dal Bartók Béla: Concerto, BB 123 IV. tétel – Megszakított közjáték Benjamin Britten: Variációk és fúga egy Purcell-témára Presser Gábor, Kocsák Tibor, a Szörényi–Bródy szerzőpáros és más magyar szerzők egy-egy zenés színpadi művének részlete. Társas dal, verbunkos dal, keserves, romantikus dal, táncnóta. Hangközök, alap hármashangzatok, hangsorok, hangnemek, hangnemi váltások Homofónia, polifónia, zenei impresszionizmus, műzene, népzenei feldolgozás, klasszikus zene, populáris zene. Trubadúr ének, madrigál, oratórium, kantáta, concerto grosso, vonósnégyes, versenymű, szimfonikus költemény; táncjáték, kamarazene, jazz, rock.</p>
vizuális kultúra	gyakorlati	<ul style="list-style-type: none"> • Legyen képes a vizuális művészet eszközeivel megismerhető világ jelenségeit megvizsgálni, értelmezni, következtetéseit az életkorának megfelelő szinten használja fel alkotó munkájában,

		<ul style="list-style-type: none"> • a vizuális kultúra minden területén tudja érvényesíteni a mérlegelő gondolkodást, illetve a személyes vélemények megjelenítését, • látványt, vizuális jelenségeket, műalkotásokat önállóan is legyen képes alapszinten szövegesen jellemezni, bemutatni; • tudjon egy adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keresni többféle forrásból; • legyen képes szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzelni és megjeleníteni a látványt, egyénileg és csoportmunkában is; • tudjon különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlítani, megkülönböztetni, illetve alkotótevékenysége során újrafogalmazni a látványt; • tudja megfogalmazni személyes viszonyulását, értelmezését adott vagy választott művész alkotásai kapcsán, • alkotómunka során legyen képes felhasználni a már látott képi inspirációkat; • képes legyen nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást találni, • vizuális megjelenítés során használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit, egyénileg és csoportmunkában is; <ul style="list-style-type: none"> • - legyen képes gondolatait, terveit, észrevételeit, véleményét változatos vizuális eszközök segítségével prezentálni.
digitális kultúra	szóbeli gyakorlati	<ul style="list-style-type: none"> • megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat; • ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit; • a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven; • tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről; • vizsgálja tudja a szabályozó eszközök hatásait a tantárgyi alkalmazásokban • tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket; • önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat • ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit • ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;

		<ul style="list-style-type: none"> • a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat; • ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás); • a szöveges dokumentumokat többféle elrendezésben jeleníti meg papíron, tisztában van a nyomtatás környezetre gyakorolt hatásaival; • etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival • ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza; • a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat • cellahivatkozásokat, matematikai tudásának megfelelő képleteket, egyszerű statisztikai függvényeket használ táblázatkezelő programban; • az adatok szemléltetéséhez diagramot készít; • tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról • ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét; • online gyakorolja az állampolgári jogokat és kötelességeket; • ismeri az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét; • tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket; • védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.
technika és tervezés	szóbeli gyakorlati	<ul style="list-style-type: none"> - Legyen tisztában a hulladékgazdálkodás fogalmával, - Ismerje a háztartás gazdálkodását, erőforrásait - Legyen tisztában a családi költségvetés egyensúlyával, a család bevételeivel, kiadásaival, <p>Tudjon elkészíteni egy egyszerű használati- vagy dísz tárgyat (pl. karácsonyi ajándéktárgy),</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ismerje a hitelszerződés feltételeit, kockázatát, - Ismerje a főbb iskolatípusokat, képzési lehetőségeket, fontosabb foglalkozásokat,

		<p>- Lássá át a továbbtanulás, munkalehetőség, kereseti lehetőség összefüggéseit,</p> <p>- Tudjon önéletrajzot, motivációs levelet írni.</p>
testnevelés és sport	gyakorlati	<ul style="list-style-type: none"> • 4 perc folyamatos futás, dobások távolba 1 kg-os medicinlabdával, súlylökés helyből • Mérlegállás; dőlés előre fekvőtámaszba; karhajlítás-nyújtás; vetődés előre hátsó fekvőtámaszba; nyújtott ülésben törzshajlítás előre; tarkóállás; terpeszfelugrás. Fejállás <i>minimum szint: 3 talaj elem bemutatása</i> • Labdavezetés bóják között; kapura lövés minimum szint: labdavezetés egyenes vonalban • 5 db. 4 ütemű fekvőtámasz • Labdavezetési-átadási gyakorlatok, kapura lövés álló helyből • Labdavezetés bóják között; fektetett dobás. minimum szint: labdavezetés egyenes vonalban bójakerüléssel • Alsó nyitás; kosárérintés minimum szint: 6 m-ről háló fölött érvényes nyitás, 6 próbálkozásból legalább 2 sikeres legyen
állampolgári ismeretek	szóbeli	<ul style="list-style-type: none"> • értelmezi a családi kohézió alapelemeit, jellemzőit: együttműködés, szeretetközösség, kölcsönösség, tisztelet; • értelmezi a család mint a társadalom alapvető intézményének szerepét és jellemzőit; • felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát • felismeri a családi háztartás gazdasági-pénzügyi fenntarthatóságának és a környezettudatos életvitel kialakításának társadalmi jelentőségét • társaival együttműködve a lakóhelyével kapcsolatos javaslatokat fogalmaz meg, tervet készít a település fejlesztésének lehetőségeiről; • felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát; • arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse; • önállóan vagy társaival együttműködve javaslatokat fogalmaz meg, tervet, tervezetet készít • társaival megvitatja a nemzetek, nemzetállamok helyét és szerepét a globális világban; • értelmezi és társaival megbeszéli a honvédelem jelentőségét a globalizáció korában; • felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát;

	<ul style="list-style-type: none"> • arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse; • beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket. • felismeri a jogok és kötelességek közötti egyensúly kialakításának és fenntartásának fontosságát; • beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket; • felismeri a közteherviselés társadalmi és erkölcsi jelentőségét, kiemeli az adómorál javításának fontosságát. • társaival együttműködve információkat gyűjt és értelmez a foglalkoztatás, a szakmaszerkezet változásairól; • arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse; • beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket. • fogyasztási szokásaiban érvényesíti a tudatosság szempontjait is • beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket.
--	---